

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyitási petit sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1912.

STAUBER JÓZSEF

Péntek, március 15.

Mai számunk főbb közleményei:

Kihallgatás a királynál.
Szabadságünnap Aradon.
A trónörökös akarata.
Börtönre ítélték az ügyész támadóját.
Március idusán.
A főkonzul árvái.
Az ötvenezer koronás prémes bunda.
Szendrey Mihály terve.
Előre bejelentett merénylet az olasz király ellen.
Antiszemita botrány Regula Ede temetésén.
„Öreges Otthos” Aradon.
Tarkaságok.

Visszatérő árnyak.

Arad, március 14.

Visszatérnek sirjuktól az események. Sötét, ködöt lehelő kísértetek, amelyeket annyiszor eltemettek és amelyek újra utat törnek maguknak a lelkek között.

Hatvannégy esztendő előtt is nagy, súlyos követ görgettek ezekre a szellemekre. Hatvannégy esztendő alatt hányszor fölbukkantak, — s most újra itt vannak, hogy annál elevenebben, annál közvetlenebb érzéssel ünnepelhessük a bilincstörő napot.

A szabadság márciusában nemcsak a gondolatnak, a betűnek, a jogoknak bilincsei pattantak le. Hanem az érzéseké. Vakondok-látásu, gyűlölettel telt emberek, akikben a gyűlölködésnél csak a maguk híres elbizakodottsága volt nagyobb, fényes állásu tanácsadók addig békákba szorították a király szívét, hogy az rideg és el-

lenséges maradjon nemzetével szemben. Március tizenötödikének ragyogása rávilágított a denevérek dolgára, és a hatalmas nap egyik következménye volt, hogy a király teljesítette a nemzet óhajait. Azután...

Azután, azóta, — többször változott a világ Magyarországon, a szerint, hogy erőre kaptak, vagy hátrébe jutottak a sötétségnek, a gögőt és megaláztatást hirdető politikának erői. Ha egyikük, másikuk, nagy, híres nevéik, letörtek, — még mindig nőtt új feje a lenyakazott hidrának, és az ujon nőtt fejek ismét az ellentéteket, a félreértéseket keltő tanácsokat szisztegték, amíg csak célt nem értek.

Hatvannégy esztendő után, úgy látszik, visszatért a múlt. Mintha az azóta történt sokféle eseményeknek semmi tanító hatása, semmi emlékeztető ereje nem lenne: újra közibe állanak az osztrák tanácsadók király és nemzet közé, hogy az ellentéteket hegyezzék. Ujra meg kell tanulni, hogy a kamarilla szó nem agyrem, nem képzelte fogalom, hanem valóságos és szinte kipusztíthatatlan átka az együttélésre utalt két országnak. Mert a konfliktusokat, a melyeket a nagy állásu férfiak, katonák és titkos tanácsosok szönek és bogoznak, nemcsak Magyarország népe érzi meg, hanem kárát vallja annak Ausztria népe is. Akár kancellárnak hívják, akár hadügyminiszternek: újra, meg

újra jelentkezik a cselszövő és művészetét azzal csillogtatja, hogy a királyt ép a hozzá legközelebb, legösszintebben ragaszkodóktól igyekszik elidegeníteni, elrekeszteni. A szónoknak, az írónak, aki ezernyolcszáz-negyvennyolc március tizenötödikének korába akarja magát képzelni, szinte elég elolvasni az ujságok politikai tudósításait, hogy átérezze: ma is az a színjáték folyik, mint akkor.

A folytatása, — a folytatása azonban más. A forradalmak azóta nemcsak véres eseményekben, csatazajjal és ágyudörgéssel következnek be. A forradalomnak ellenálló, történelmet csináló erejével hat a nép, a polgárság öntudatának, hazafias meggyőződése, ha az elemi erővel, az érzések tüzevel tör ki. Ez a forradalom ugyanolyan feltartóztathatlan folyamommá lesz, mint máskor a véráradat, és elegendő ereje lesz ahhoz, hogy a gyűlölködők, az alattomosok által épített torlaszokat lerombolja, hogy a korona és nemzet találkozására, megértésére szabad legyen az út.

Ha a multnak nemcsak dicsőségét, de tanulságait is becsüljük, akkor március tizenötödikének ünnepi, elfogódott hangulatában merítsünk kerítést és kedvet ahhoz, hogy az új, vértelen forradalmat: a nemzeti jogokhoz való ragaszkodás megnyilatkozását, a jogainkba való illetéktelen beavatkozás elleni tiltakozást, minél erőtelje-

A szabadság tavaszából.

— Régi írások. —

1848. tavaszának üde, szabad fuvalma leng felénk ezekből a régi írásokból, melyek március idusára szinte kikiváncsoznak a leveles ládák mélyéből, ahol eddig pihentek.

I.

Tisztelt barátom!

Ma hallottam Jókait Robespiererről szólni. Mondotta, hogy tiszteli azt a hazafit. Hiszem, hogy lassan-lassan az egész világ egyrendelni fog; de eddig a többség inkább gyalázatosan beszél a conventi szónokokról. Láttam, hogy a mai hallgatók nem értették a Jókait gondolatát.

Asért bírok vagyok itt írni ezen érdekes, gyönyörű sorokat, melyeket Danton szólt a nemzeti conventbe: „que m'importe ma réputation, que mon nom soit fletri, appeler moi buveur de sang, que la posterité m'exécute, mais que la France soit libre, que la France soit heureuse!”

Ugy a nemzeti conventemberek tudtak érezni és beszélni!

Igaz, hogy soha sem a világban volt nagyobb, tisztább, szebb hazafiság!

Hány ember mindent és a becsületet is a hazáért adni fogja?

Nem mondom, hogy ezek az emberek mindig jól cselekedtek: nem a kérdés. Mondani kell, hogy a terreur szörnyű rejtőreles kor-

mánymód volt. És igen könnyű úgy beszélni mostan csendes, békés időben. De ezen tiszta szívvel örökösen, mint a legnemesebb hazafiság példányai lesznek.

Kérem, legyen olyan szíves ezen Danton szavait Jókait olvasni, talán elfeledték? Mert azval lehet jobban magyarázni a Convent nagy-lelkű szellemét, mint száz könyvvel.

Voltam a gyűlésen, mikor felszött szólni és néhányszor eljén kiabáltam. De arról nem illik röviden beszélni.

A magyarok Istenére
Esküszünk,
Esküszünk, hogy rabok tovább
Nem leszünk!

Ne tessék nagyon haragudni, ha magyarul írva csakat hibáztam. Tudja már, hogy ha (bár) magyarul érzek, magyarul törökül vagy török-magyarul beszélek.

A magyarok istene áldja meg!
Pest, április 13-án 1848.

Gerando Ágost.

A márciusi szabadságmozgalmak egyik vezérének, Vasvári Pálra írtam ezt a levelet a derék Gerando Ágost dr., a franciából lelkes magyarra lett pedagógus és író, aki bár franciá-magyarul (inkább, mint ahogy ő tréfásan említi török-magyarul) beszélt és írt, de hogy csakugyan magyarul érzett, azt fegyverrel a kezében is bebizonyította a győri csatában, ahol mint honvéd vitézül harcolt a 6 mentette meg a magyar zászlót.

II.

Pest, tavaszutó 18-án 1848.

Kedves Birim!

Több évek reptültek el az idő szárnyain, mióta utószor láttalak. Ha ismeretségünk csak pillanatnyi benyomás lett volna: most hiába írom hozzád a baráti sorokat; mert az arcot könnyen látórlhatni az emlékezés táblájáról, ha lelki rokonság nincs hozzá csatlakozva.

De a szellemi ismeretség végtelen! Csak egy szó kell, hogy tengerét idézze elő a megosztott gondolatoknak. Az ily barátok közel lehetnek egymáshoz eszmékben, bármily nagy anyagi távolság mellett is.

Rád gondolva, kedves Birim, világosan áll előttem minden percek multának, melyet lelkes társaságokban tölték a reményem, hogy elvekten most sem változánk.

Kie világban találkozáink először, a nagyot keblünkben hordva. Most mindketten fővárosi lakosok lévünk a megszakított Magyarhazában. Nagy eseményeket láthatunk a történet jelen színpadán s örülhetünk, mert gyermekvagyaink a szabadságról sokban teljesültek.

Ti nem élveztetek annyit, mint mi; mert nem volt népgyűlések s nem láthatótok a természet egyszerű boltozata alatt az eszmét kifejlődni: nép szava, Isten szava. Ezen gyűlések egyik jeles szónokát mutatom most neked, Vasvári Pált, kinek szelleme egy pillanatra győzött a sötétségben lévő felett. Azt mondá: „a nép gyermek s hogy megértsem,

sebbé, minél általánosabbá tegyük. A régi márciusból merített lelkesedés új márciust teremtsen, a melynek hatására alatt visszavonuljanak odvaikba a bécsi sötét szellemek, a kardesörtető, öntelt, tudatlan tábornokok és más magas emberek.

Kihallgatáson a királynál.

— A parlament elnökeinek audienciája. —

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, március 14.

A mai napon kezdte meg a felség a kormányválság megoldása dolgában a kihallgatások sorozatát a régi alkotmányos szokás szerint elősorban az országháza két elnökét, Csáky Albin grófot és Náway Lajost hallgatta meg a király. E kihallgatások rendszeresen csak formalitások, most azonban minden oldalról nagy és rendkívüli jelentőséget tulajdonítanak az első két kihallgatásnak a teljes joggal.

A felség a két Ház elnökétől a politikai helyzetről érdeklődött. Az elnökök ezuttal az összes aktuális kérdésekről nyilatkoztak, mert a királynak érdeklődése minden irányba kiterjedt. Az audienciáról természetesen semmi sem szivárgott ki.

Csáky Albin gróf negyedtizenegykor Schönbrunnba hajtatott, ahonnan félegy után érkezett vissza szállására és megérkezésekor azonnal fogadta a hírlapírókat. Csáky gróf meghűlésről panaszkodott a hozzátette egyúttal, hogy a felség pompás szinben van és szellemi frissesége egyszerűen bámulatos. Tizenegy óra után három perccel ment be a királyhoz és öt perccel tizenkettő előtt jött ki onnan. A hírlapírók kérdésére még azt mondta:

— A király kegyesen fogadott a minden nyugtalanság, izgalom nélkül érdeklődött valamennyi aktuális politikai esemény iránt. Természetesen sem az én előterjesztésemről, sem a király nézeteiről és nyilatkozatairól én nem szólhatok.

Egy órákor érkezett vissza Náway Lajos, aki tizenegy órákor ment ki automobilon Schönbrunnba. Kijelentette, hogy kihallgatása ötven percig tartott. Ő felsége kegyes volt, minden irányban érdeklődött a rendkívül pompás, friss szinben van.

Csáky és Náway kihallgatása.

Bécsből jelentik: Csáky Albin gróf és Náway Lajos, a magyar országgyűlés két házának elnökei tegnap este ideérkeztek. Csáky Albin gróf, aki félhétkor és Náway Lajos, aki félhétkor érkezett meg, egy hotelben szállottak meg. Ma reggel Náway elnök a szomszédos szobában lakó Csáky grófnál hosszabb látogatást tett. Csáky gróf fél tizenegy órákor hajtatott Schönbrunnba.

Csáky Albin grófnak, a főrendiház elnökének kihallgatása, amely délelőtt tizenegy órákor kezdődött meg, fél tizenkettő előtt öt perccel ért véget. Csáky Albin gróf félegy óra után érkezett vissza szállóbeli lakására és az ott várakozó újságíróknak azt mondta, hogy sajnálatára, a kihallgatásról csak annyit közölhet, hogy azon kifejtette a magyar politikai helyzetről való véleményét, amit ő felsége nagy nyugalommal és jóakarattal hallgatott végig. A király különféle kérdéseket intézett hozzá, amelyekre beható választ adott. Arra a kérdésre, hogy a király az audiencia idejében már tudott-e az olasz királyi pár ellen elkövetett merényletről, Csáky gróf azt felelte, hogy a kihallgatás során ez nem került szóba. A király egészségi állapotára vonatkozó kérdésekre Csáky nagy örömmel úgy nyilatkozott, hogy a király állapota kitűnő és szellemi frissesége csodálatra emelt.

Náway Lajos, a képviselőház elnöke, délelőtt tizenkét órákor jelent meg őfelségénél kihallgatáson. A kihallgatás ötven percig tartott. Náway az Imperial szállóba visszatérve, a Budapesti Tudósító munkatársának azt mondta:

— Őfelsége kegyesen fogadott és Csáky Albin grófnak hosszú kihallgatása után is élénk frissességgel és nagy érdeklődéssel kísért előterjesztéseimet. A király számos kérdéssel tett bizonyosságot a magyarországi politikai helyzet minden részletében való teljes tájékozottságáról és jártasságáról.

Náway Lajos, aki nagybátyjánál, Plener Ernő bárónál ebédelt, délután öt órákor utazik vissza Budapestre.

Csáky Albin gróf, aki feleségével jött Bécsbe és itt találkozott fiával, Csáky Imre gróf berlini nagykövetségi attaséval, ma és holnap még látogatásokat tesz Bécsben és holnap délután utazik vissza Budapestre.

Az eredmény.

Bécsből jelentik: A mai kihallgatások lefolyása az a benyomást keltette, hogy Magyarország nem áll újabb nagy alkotmánykonfliktus előtt és hogy a királyt is az az igyekezet vezeti, hogy a válság mentül előbb

simán oldassék meg. A mai kihallgatott magyar államférfiak is abban a nézetben vannak, hogy a mostani válságból nem kell következtetnie a hatalmi kérdés fölvetésének a király és a nemzet között. A mai kihallgatás után azt lehet remélni, hogy lehetséges lesz a válságot belátható időben megoldani. Ambar az országgyűlés elnökeinek fogadása rendszeresen csak formasszerűség szokott lenni, a két elnök mai fogadásának, mint már szokatlannul hosszú tartamuk is mutatja, igen nagy fontosságot kell tulajdonítani, mert a király különösen Csáky grófnak, a főrendiház elnökének véleményére igen nagy súlyt vet és Náwaynak, a képviselőház elnökének előadását is nagy érdeklődéssel hallgatta végig.

Tisza és Láng Bécsben.

Budapestről jelentik: Tisza István gróf, aki holnap délelőtt 6 feléigél kihallgatáson fog megjelenni, ma éjjel, Láng Lajos báró pedig, aki szintén holnapra kapott királyi meghívót, ma d. u. 2 óra 55 perckor utazott Bécsbe.

A véderőreform a bécsi Reichsratban.

Bécsből jelentik: Az osztrák Reichsratban ma kezdtek meg a véderőjavaslat első olvasását. Az előterjesztés után Stürgkh miniszterelnök beszélt és kijelentette, hogy őszintén örvend azon, hogy a véderőjavaslat végre az osztrák képviselőház által tárgyalható. Örömmel üdvözlöi ezt a tényt minden parlamenti ember — mondotta a miniszterelnök — azért is, mert Ausztria ezzel az ügygel szemben való passzív magatartásból kilépett és hozzájárult ahhoz, hogy a véderőjavaslatok sorsa felett aktív befolyást gyakoroljon. Ő ebben megerősítését látja annak, hogy az osztrák képviselőház nemcsak a véderőreform jelentőségét, hanem az aktuális politikai helyzetet is teljes mértékben felismeri. Kijelentette, hogy a magyar kormány válsága nem tekinthető a véderőjavaslat válságának.

Budapestről jelentik: A Nemzeti Munkapártban az osztrák miniszterelnöknek a Reichsratban tartott beszéde élénk szöbeszéd tárgya volt és általában a többség tagjai között keletkezett hatást keltett. Sokan voltak, akik úgy találták, hogy a magyar király felségjogainak kérdését a beszéd keretében vonni nem volt valami szerencsés dolog. Különösen rossz hatást tett az osztrák miniszterelnök beszédének az a része, melyben a véderő kérdés provizórikus megoldását, mint egyik eshetőséget fejtette ki.

szükséges gyermekké lennünk." S azért tudományon alapult bölcselkedését könnyedén fölvirágozott képekben adá elő. Reményilem, kedves vendégek lesznek, a forradalom előtti eszmékkel nem bírtok.

Szeretnél tudni valamit rólam, nemde? — Halld tehát. — Én most Teleki Blanka nőnevelőintézetében vagyok, segédnevelőnő pár év óta. Oly dicső helyzet, minőt csak álmaimban gondolhaték magamnak; hol erélyesség, munkásság, a legnagyobb szellemi élvezet összpontosítva van, a minden csak nemzeti kifejeződésre célozva.

Isten áldjon, kedves Birim! Még előttem ismeretlen féjedet üdvözlöm, azon reménnyel, hogy nemcsak a nagy Magyarhaza polgárát tisztelhetem a nemzeti rokonság nagy és hatalmas leendő, mert, mint Wesselényi mondá: „hol csak összekapcsolott részeket említünk, az elszakadásra is gondolhatunk.”

Barátság ölellek.

Leővei Klára, mp.

„Ocsvai Honpolgár nejének Kolozsvárott” (s úgy látszik, fiatal leánykori barátnőjének) írta e rendkívül jellemző, gyönyörű levelet Leővei Klára, a nemes, szép emléktű honleány, a magyar nőnevelés egyik első apostola, aki később, Teleki Blanka grófnővel együtt a Neugebäude és Kufstein börtönében mártír-szenvedéssel fizetett égő honismerelméért.

Érdekes e levélben egyebek között Vasvári Pálnak mint népszerűnek jellemzése. Vasvári ez időtől szintén a Teleki Blanka féle nőnevelő intézetben működött, mint a történelem tanára és a levélből kitetszőleg ekkor Erdélybe készült

agltásiós utra. Hogy mennyire, szinte rajongással szerették és tisztelték Vasvárit tanítványai kiténik a következő levélből, melyet szintén Leővei Klára írt hozzá 1848. március 23 án:

III.

Tisztelt Fejér ur! (Vasvári családi neve tudvalevően Fejér volt.) Tanítványai kegyedet szívesen kérik, hogy engedje meg arcképét köré rajzoltatni, s azt velünk tudatni, hogy az óhajtott célra lenne-e ideje pár órát szentelhetni? Tagadó választ nem várunk! — Szeretnénk kegyeddél személyesen beszélhetni. Polgártársai: Leővei Klára mp.

U. i. Ha kegyed maga nem jöhetne hozzánk, tudassa határozatát jó barátja által, vagy levelet hagyjon szállásán, melyért délután elküldönnék. Barabásnak (a nagynevű arcképfestő) reggel 8 órától 12-ig van fires ideje.

Azt a szellemet, melyben Teleki Blanka, Leővei Klára és Vasvári nevelték a magyar leányokat, híven jellemzik a következő leányos naivitású levelek, melyeket az intézet növendékei (köztük a Perényi, Blaskovics, Döry, Pataáni, Sztójka, Sztankovicsok stb. előkelő főúri és nemes családok sarjai) írtak Vasvárihoz:

IV.

Április 6-án 48.

Tisztelt Polgártárs!

A nők nem maradhatnak el, nekik is kell valamit a forradalomból élvezni: élvezzék Vasvári Pál felolvasásait!

Tisztelő polgártársai (aláírások.)

Kivül: Kérelmlevelél Vasvári Pál polgártársnak, Pesten.

V.

Hazafiak!

Szabadság, testvériség és egyenlőség fel-szavatok. A magyar, amit mond, meg is tartja. Azért legyenek a nők is egyenlők. Vasvári ki előbb tanítónk volt, most az egész hazáé. Ezt mi örömmel nézzük, de kívánjuk:

1. Hogy az egyetemen nők is tanulhassanak.
2. Hogy ne legyenek olyan mondatok: „Mindenki bir szavazattal, kivén a nőket.”
3. Hogy egész Magyarhonban a legkisebb falukat sem kivéve, legyenek tanodák és a szülők itt gyermekeiket taníttassák.
4. A falusi tanítók jobb díjt kapjanak, hogy képesek legyenek a tanítást jól vinni.

Es, mit kívánunk és elvárjuk, hogy belé fognak egyesni honunk lelkes fiait (Aláírások, melyek élén Perényi Malvina neve áll.)

Ime, semmi sem új a nap alatt. Itt van — 1848. tavaszán — az első magyar (igaz, hogy erősen kiskori) szüffrassett-ek. Ambátor, hogy a lelkes kiáltvány stilizálásából arra kell következtetnünk, hogy a tanítók talán nem mindenben értettek egyet a pontumokra néve tanítványokkal és itt főképp a 2 pontot vesszük gyanuba, hogy „ne legyenek olyan mondatok” stb... Hanem egyébként nagyon kedves és jellemző a szabadság tavaszának érzelmeire nézve a lelkes ki: honleányok a manifestuma is, amely újabb négy ponttal egészíti ki a márciusi ifjak híres tizenkét pontba foglalt kiáltványát.

L. G.

Auffenberg bemasirozási memoranduma.

Bécsi tudósítónk telefonjelentése: Erről az immár sokat vitatott és még többször letagadott, Magyarországot pacifikálni szándékozott tervről, a *Danzer's Armee-Zeitung* holnapi száma azt jelenti, hogy tényleg igaz a *Pester Lloyd* eme leleplezése és amint a jó katonai összeköttetésekkel dicsekedhető *Armee-Zeitung* autentikus forrásból értesül, csupán csak az évszám-ban tévedett a *Pester Lloyd*, amennyiben Auffenberg dolgozott ki ilyen bemasirozási tervet, de ezt csak 1908-ban juttatta el a trónörökös kabinet irodájához és nem 1905-ben, mint az említett budapesti lap írta.

Szabadság-ünnep Aradon

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14

1848. évi március 15 ike, nemzetünk újjaszületésének évfordulója alkalmából Arad város közönsége folyó évi március 15-én délelőtt 10 órakor, a városháza nagytermében és a Kossuth-szobor előtt nemzeti ünnepélyeket rendez, melyekre Arad sz. kir. város és Aradvármegye összes köz- és magánhivatalok tisztviselőit, az iskolák tanárait, tanítóit és tanulóifjúságát; valamennyi egyesület, társulat tagjait és Arad város n. é. közönségét tisztelettel meghívja *Varjassy Lajos* polgármester, a rend biz. elnöke.

Az ünnepélyek sorrendje:

A városháza nagytermében: „Magyar zászló”, Szántó Péter vezetése mellett éneklék a Ferenc-téri polg. isk. tanuló ifjúsága.

2. „Március idusán”, írta Ábrányi Emil, szavalja: Novák Irén színművésznő.

3. „Nagymajtényi síkon”. Tilger Árpád karmester kísérete mellett éneklék: *Ladislav József* színművész.

4. Ünnepi beszéd, elmondja: Nagy István dr. főgimn. tanár.

5. Jámor: vonós négyes II–IV. rész, előadják: Karhanek Ferenc, Eckhardt István, Kell Részó és Mütter Müller József.

6. A Ferenc-téri polg. iskola ifjúságának éneke.

A városháza nagytermében lefolyt ünnepély után az összes testületek, a tanuló ifjúság és a nagy közönség a Kossuth-szobor elé vonul, ahol az ünnepség második része lesz. Az iskolák igazgatóit, valamint az egyesületek vezetőit kérjük, hogy a menetben zászlóik alatt szíveskedjenek résztvenni.

A Kossuth-szobor előtt megtartandó ünnep sorrendje a következő:

1. Hymnusz, éneklék 300 tanuló.

2. Alkalmi költemény, szavalja Beregi Sándor dr. színművész.

3. „Talpra magyar...” éneklék 300 tanuló.

4. Ünnepi beszéd, elmondja Vass István dr.

5. Csata dal, éneklék a tanuló ifjúság.

Este a színházban díszelőadás lesz.

Ma, csütörtökön este a város főbb utvonán a házakat fellobogózták és az ablakokat kivilágították. Este a vaggongyári zenekar hangjai mellett az ünnepző közönség szásai járták be a város utcáit.

Hoffmann Hugó — Auffenberg utóda? Bécsi katonai politikai körökben — mint bécsi tudósítónk írja — élénken tárgyalják a felmerült érdekes hirt, amely szerint Auffenberg Móric utóda a hadügyminiszteri székhelyen a magyarok előtt is nagyon szimpátiikus Hoff-

mann Hugó altábornagy, a hadügyminisztérium volt osztályfőnöke lesz. Hoffmann generális, aki színmagyar ember, tudvalevőleg Auffenberg uralomra jutása után közvetlenül nyugdíjba vonult és egy ideig, mint a nem-sokára távozó Schreiber budapesti hadtestparancsnok utódát emlegették.

Börtönre ítélték az ügyész támadóját.

— Érdekes tárgyalás. —

(Saját tudósítónk telefonjelentése.)

Budapest, március 14

Hérics Tóth Lajos dr. budapesti királyi ügyész ismeretes afférját Mészáros II. Pál rendőrrel ma tárgyalta a budapesti büntető törvényszék. Az affér következtében rendkívül éles antagonizmus támadt az ügyész és a rendőrség között. A nyomozást vezető rendőrség több tanút hallgatott ki, akik azt vallották, hogy Hérics ügyész az afférnál kissé mámoros volt. Az ügyész vádiratában már előre jelezte, hogy a hamis vallomást tevő Horvát Jenő és Kukucska János tanúk ellen indítványt fog tenni a főtárgyaláson. A vád hatóság elleni erőszak büntette és hivatalos hatalommal való visszaéléssel vádolta a rendőrt, aki 1912. február elsején a Mikszáth Kálmán-terén brutálisan inzultálta a köztisztviselőben álló ügyészt.

A tárgyaláson a kövvadat Sálley Barnabás főügyész-helyettes, az ügyész vezetje képviselte. A kis tárgyalási terem színtől megtele a hallgató közönséggel.

(A vádlott vallomása.)

A vádirat felolvasása után Mészáros II. Pál így adta elő védelmét:

— A vádiratot megértettem, de nem érzem bűnösnek magam. Az ügyész ur, amikor az autó elhaladt, figyelmeztetett, hogy nem ég az autó lámpája. Már ég, — feleltem én. Erre kiabálni kezdett.

— Mit kiabál? Erre az el rögtön a sapkát — mondtam. Majd leütöttem a kezét, mire ő szaladni kezdett.

Elnök: Ön azt mondta, „mi köze hozzá?” — Ezt a sofitör mondta, mikor az ügyész ur őt is kérdőre vonta.

Elnök: Maga először mindent tagadott. Mi indította őt arra, hogy később bevallja, mi történt?

— Mert jobbnak láttam az igazat megmondani.

— Magának rögtön ütni kellett?

— Nem hittem el, hogy királyi ügyész. Ő támadott meg.

— Akkor miért nem állította őt elő?

— Mert elszaladt. Az egész egy pillanat alatt történt.

Az elnök ezután felmutatja Hérics ügyész betört fekete kalapját.

— Szép dolog, — mondta — amikor a rendőr a helyett, hogy a polgárnak életére és vagyonára vigyázna, durván inzultálja az embereket.

(Ütött a rendőr.)

Hérics Tóth Lajos ügyészt hallgatják ki ezután. Elmondja, hogy január 2-ikán a feleségét egy biciklis fiú elütötte. Február 2-ikán, mint soros ügyész, látott egy lámpanélűli autót, nagy sebességgel menni. Működő felhárította az a dolog. Este hazafelé menet, a Mikszáth Kálmán-terén ismét egy lámpanélűli automobil robogott el előtte és megállt egy korosma előtt. Ő nemcsak mint ügyész, de mint ember is elhatározta, szólni fog a rendőrnek. Szólt is, de a rendőr meg se mukkant. Nem is felelt. Újra figyelmeztette, mire hozzálépett a rendőr. A fellépése nagyon durva volt.

— Mit akar, ki az ur? — kérdezte.
— Én királyi ügyész vagyok — feleltem.
— Mutassa a számát. Lehajoltam, hogy a derékszíjjáról leolvassam a számot. Ebben a pillanatban egy hatalmas ökölcsapás ért a fe-

jemen. Majd két kézre fogta a kardját, mire én gyorsan elisiettem. Bementem a nyolcadik kerületi kapitányságra, ahol egy rendőrellenőrnél megtettem a panaszt. Ez a főkapitányságra küldött, ahol az első kéréssem az volt, hogy ezt a közveszedelemes embert távolítsák el onnét. A panaszom felvették, a soros rendőrorvos gyanus kérdéseket tett fel hozzám. E közben meghozták a rendőrt, aki már nem akart tudni semmit sem. A főkapitányságról bementem a Belvárosi kávéháza, ahol ismerőseim alig akarták elhinni, hogy mi történt velem.

Elnök: A vádlott azt hitte, hogy ön hasba fogja szúrni. Megmondta ön neki, hogy ön királyi ügyész?

— Igen.

Elnök ezután felolvassa a rendőrorvos bizonyítványát.

— Jellemző — mondta az elnök — a rendőrség természetrajzához, ha valaki panaszt emel egy rendőr ellen, a panaszt rendőrorvossal vizsgálattja meg. Hosszu praxiám alatt még nem volt arra példa, hogy egy ügyészt, aki panaszos, rendőrorvossal vizsgáljanak meg.

(Szépen ügyész!)

Török István tanu elmondja, hogy az esetről arra járt és valami tompa koppanást hallott. Odament a rendőr panaszkodott neki, hogy az ügyész megfogta a szíjját. Azt is hallotta, hogy a rendőr megütötte valakit.

Mészáros rendőr: Miért fogta meg a szíjamat? Az én szabályom az, hogyha valaki három lépésnél közelebb jön hozzám, használatom a fegyveremet is.

Elnök: Szép kis szabály ez. Akkor nem szereznék éjszakának idején ön se maga előtt elmenni. (Derűtlenség.)

Bányász István tanu szemébe mondja a vádlottnak, hogy Hérics megmondta azt, hogy ő királyi ügyész. Látta azt is, hogy amikor Hérics megnézte a számát, a rendőr fejbe ütötte. Mikor az ügyész ur kérte a számát, a rendőr ezt mondta:

— Takarodjék. Még tovább felelt az azt mondogatta: Szépen királyi ügyész ez. Biztosan valami ügyvéd és vigéc. Majd hozzátette: Meg fogok esküdni, hogy sohasem láttam. Hiába ügyész, ha én tagadok. Az ügynek ezzel vége lesz. Azt is mondta Mészáros II. Pál, hogy az a szerencsése az ügyésznek, hogy tanuk voltak ott, mert úgy megverte volna, hogy sohasem lett volna ember belőle.

Horvát Jenő sofitör elmondja, hogy amikor autójával befordult a térre, egy ur utána kiabált, mért nem ég a lámpája. Azt mondtam semmi köze hozzá. Erre odajött a rendőr s akkor ezt utasította, hogy írjon fel. A rendőrnem akarta ezt megtenni, mire az ügyész megfogta a szíjját, hogy megnézzék a számot. Erre a rendőr ellökte, úgy, hogy falmak esett.

A bíróság ezután meghozta az ítéletet. Elítélte Mészáros hatóság elleni erőszak büntetéseért és hivatalos hatalommal való visszaéléseért egy évi börtönre, viselt hivatala elvesztésére és három évi hivatalvesztésre. A védő az ítélet ellen felebbezést jelentett be.

TANÜGY.

(—) Felemtett igazgató-tanító. Arad város közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya ma délelőtt Urbán Iván főispán elnöklésével tartott ülésében foglalkozott Szántó Lajos ségai igazgató-tanítónak fegyelmi ügyével. Az igazgató ellen azért indult meg a fegyelmi eljárás, mert először pletyka formájában, majd később határozottabb alakban is azt mondták róla, hogy a nevelésére bizott gyermekeket kertjében dolgoztatja, azokkal rosszul bánik, majd pedig magán életére vonatkozólag hoztak forgalomba különböző híreket. Már a fegyelmi választmány döntését megelőző vizsgálat folyamán is alaptalan beszédnek bizonyultak a vádak és Reicher Károly tiszt főügyész a vád elejlését javasolta. A fegyelmi választmány mai zárt ülésében újra átvizsgálta a kihallgatott tanuk vallomását és ezek alapján egyhangulag felmentette a vád alól az igazgatót.

Előre bejelentett merénylet az olasz király ellen.

(Viktor Emánuel sértetlen maradt. — A tettes anarchista.)

Távirati tudósítás.

Róma, március 14.

Két revolverlövés dörrent el ma reggel Róma utcáin. A nap ragyogóan sütött, egy boldog emberpár, irigylt emberpár, Viktor Emánuel király és Heléna királynőült egy hatalmas és tündöklő fogatban, a járókelők evvívát kiáltottak, azután kivált közülük egy, elővette a gyilkos fegyvert és a következő pillanatban három golyó süvített a levegőben. A lövések nem találtak. A királyi pár sértetlenül mehetett az anarchista golyó áldozatául esett Umberto király emlékére rendezett gyászmisére, amelynek meghallgatására indult, csak egy testőrtiszt sebéből bugyant ki a vér.

A merénylet anarchista gonoszság műve. Véletlen katasztrófa, amelynek a hatalom minden embere ki van téve. Nem lehet azonban véletlen, hogy sehol a világon ez a gonoszság oly termékeny talajra nem talál, mint Olaszországban. Ez az ország nem a zsarnokság hazája. Nem idegenek uralkodnak, nincs jobbság, nincs üldözés. Van azonban mindezekkel egyforma keserűségforrás: a nyomor. Az éhség. Olaszországból százezrével vándorolnak ki az emberek, pedig vannak dusan termő vidékei, nagyszerű vállalatok. És a nyomorgó olasz nem szelid, nem türelmes, nem hasonlatos az az orosz muzsikhoz, aki meghal éhen, ajkán a cár nevével. Az olasz tört visel és revolvert. A revolver elődörrent és a merénylet annál elrettentőbb, mert végzetes ismétlődést jelent. Viktor Emánuel király megmenekült, de e percben arra kell gondolnia, hogy így pusztították el elődjét, apját, Umberto királyt. Így ült a kocsi, így fogták rá a revolvert. A golyó szíven találta, az uralkodó holtan rogyott össze. A végzet szele csap meg bennünket, amikor hirt adunk a messzi országok, világrészek nyugalmát felverő revolverlövésekről.

Előre bejelentett merénylet.

A merényletet előre bejelentették. Két nappal ezelőtt közölte a torinói Mattino című lap a következő hirt:

A kormány arról értesült, hogy egy Bo lozanics Mihály nevű cseh ember és egy macedóniai anarchista, akik mindketten a genfi anarchista szövetség tagjai, Szalonikiból Nápolyba utaztak. Az új-török bizottság ezt a két anarchista állítólag fölbérelte, hogy Giolitti miniszterelnököt, San-Giuliano külügyminisztert és még egy magasabb személyiséget meggyilkolják. A kormány messzemondó óvintézkedéseket tett.

Revolverlövés a király ellen.

Rómából jelentik: A király ma reggel a rendesen nagyobb kísérettel, tisztekkel és hadsegédekkel ment el a Panteonba, ahol Umberto királyért való gyászmisén volt jelen. Az uton egy munkásnak látszó ember a király fogatához furakodott és háromszor egymásután revolverből rálőtt a királyra. A király sértetlen maradt, de a kíséretében levő Lang vértessőrnagyot két golyó találta. A király a merénylet után megállás nélkül folytatta útját a Panteon felé s belépéskor a jelenlévőknek sejtelmük sem volt arról, hogy mi történt. A gyászszertartás nyugodtan ment végbe s amikor befejezése után a király a templomot elhagyta, az óriási néptömeg, amely időközben a merénylet hírére összecsoportosult, lelkes tüntetést rendezett. Beláthatatlan néptömeg kísérte a királyt, aki megparancsolta a kocsinak,

hogy lassan haltszon a Kvirinábba. A király csak néhány pillanatig maradt ott, asután elment a kórházba, hogy az odaszállított Lang őrnagyot meglátogassa. Ezen az uton is sok ezer főnyi tömeg lelkesen üdvözölte a királyt. A merénylet nagyon mély benyomást tett a lakosságra, amely uton-útfélen örömet fejez ki, hogy a királynak nem lett semmi baja.

Rómából jelentik: A király ma reggel, mint minden március 14-én, elment arra a esendés misére, amelyet atyjának és nagyatyjának születésnapja alkalmából a Panteonban szoktak rendezni. Amikor a király fogata a Palazzo Doria Pamfili mellett elhajtott és a Via Lataba be akart fordulni, megálltak egy embert, aki izgatottan nézte a királyi fogatot. Ez az ember a Palazzo Salati egyik oszlopa mögött rejtőzködött s amikor a királyi fogat közeledett, egyszerre revolvert vett ki zsebéből és gyorsan egymásután háromszor rálőtt a királyra. Lang vértessőrnagy, aki a király fogatát kísérte, leesett lováról és vérző fejjel a földön elterülve maradt. A jelenlévőket óriási izgatottság fogta el. A tömegből két ember rávetette magát a merénylőre, aki renkívül erős ellenállást fejtett ki, de végre magis megtudták fákessni és D'Angelo rendőrnek adták át. A merénylő a rendőrré is rálőtt, anélkül azonban, hogy megsebesítette volna. Később bevallotta, hogy neve Antonio Dalba, 21 éves római születésű közműves.

A merénylő — anarchista.

Rómából jelentik: Dalba Antonio abból az anarchista-csoportból való, amelyről a minap azt jelentették, hogy merénylet: tervez egy nagyalású ember ellen. A Mattino már két nappal ezelőtt figyelmeztette a hatóságokat, hogy az anarchisták merényletre készülnek. A merénylő a rendőrségen azt vallotta, hogy a tett anarchistáinak csoportjából való és hogy az anarchista vezetők adták neki azt a parancsot, hogy a királyt ölje meg.

Rómából jelentik: A merénylő a kihallgatás alkalmával eleinte makacsul halgatott. Asután panaszkodott, hogy a tömeg bántalmazta és gyalázta. Ezután részleges vallomást tett szándékairól, amelyek a merényletnél vezettek. Röviddel ezután azonban erről nem akart tovább beszélni és ráért multjára és jelenlegi életmódjára.

— Összeesküvésről — ugymond, — szó sincs. A merénylet eszméje egyedül öle szármarzik és büntetése sincs sem a terv kidolgozásában, sem végrehajtásában. Atyja, anyja és fitesivére van, más rokona nincs. Atyja mint munkás a karakallai termak kiadásánál van foglalkoztatva.

A merénylőnél néhány okiratot találtak. Arcán néhány karcolás volt látható, amelyeket letartóztatásakor az elkeseredett tömegtől kapott.

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség jelenti: A merénylő bajszatlan, megjelenésén jól öltözött ember. Arcán észrevenni az apasok vonásait. Kiszivárgott hír szerint az első kihallgatásnál rövid vonakodás és hallgatás után kijelentette, hogy tagja volt egy apacabandának és lopás miatt már háromszor el volt ítélve. Az utóbbi években individualista irányu anarchistává lett. Eleinte azt mondta, hogy a revolvert találta, később elismerte, hogy már hosszabb idő óta a revolver birtokában van. A kihallgatás folyamán több ízben változtatta taktikáját.

Az olasz király a megmentője beteg ágyánál.

Rómából jelentik: A Panteonban maga a király közölte a történeteket az anyjával Margit özvegy királynővel, hogy meggyugtassa.

A megsebesült őrnagyot a Szent Jakab kórházba szállították, ahol Cormio dr. részesítette az első segélyben. A sebesülthöz bement később Postenzi igazgató, és nemskára megjelent Ferrero Leon lovag tábornok főorvos és Fa'zetti katonai orvos, akik megállapították, hogy a golyó a koponya hátsó falát sértette meg, de nem súlyosan, mert a részesítést átütötte és e közben elvesztette erejét. Megállapították az orvosok, hogy a kapitány agyrázkólist szenvedett s bár állapota súlyos, de nem életveszélyes. Amidőn a király meglátogatta testőrkapitányát, Postenzi kórházigazgató, egyetemi orvosánár arra kérte, hogy ne szóljon a beteghez semmit, mert a legkisebb isgalom is ártalmára lehet.

Hivatalos megállapítás.

Rómából jelentik: Megállapították, hogy a merénylőnek az első lövése az őrnagy lovát érte, a ló felágaskodott, a lovasa azonban továbbá tartotta magát a nyeregben. A dördülés után vértessőrnagyok tudtak a kocsi felé, hogy testükkel fedezzék a királyi párt, aki nyugodtan viselkedett. Mielőtt a merénylőt lefoghatták, az még két lövést intézett a kocsi felé és ezek közül az egyik fején találta Lang kapitányt, aki erre lefordult lováról.

Quaranta Luigi soffőr: rávetette magát a merénylőre és Borgheie de Bommarso herceg inasának segítségével sikerült a földre tenni. Mielőtt még ártalmatlanná tudták volna tenni, folyton hadonászott és az odasiető rendőr felé lövött, azonban nem találta el. Mikor látta, hogy nem tud menekülni, így ordított:

— Verjétek meg, anarchista vagyok!

A lováról lezuhant Lang kapitányt Maza karabíneri hadnagy emelte fel és kocsiába vitte a Szent Jakab kórházba szállította. A kapitány egy darabig eszméletlen állapotban volt, de később magához tért s az orvosok megállapították, hogy állapota komoly, de nem életveszélyes.

A merénylőt egy közeli rendőrszobába vitték, ahol nemskára megjelent az ügyész, a vizsgáló bíró és a rendőrök. Az épület előtt sok ember gyűlt össze és folyton sajnogtak.

— Le a gyilkossal! Éljen a király! Éljen a királynő! Éljen a Savoya dinasztia!

A királyi pár különösen az első pillanatban nagyon nyugodtan viselkedett és mikor a Panteonba értek, ahol Margit királynő már várakozott, a király boldogan megöskölte az özvegy királynőt és maga mesélte el az esemény részleteit.

Ferenc József király üdvözlöte.

Bécsből jelentik: Mikor a merényletnek híre Bécsben terjedt, az első pillanatban nem tudtak biztosan, hogy megsebesült-e az olasz király s ezért a miniszterek Avarna Olasz nagykövetséghez siettek tudakozni az eset részletei felől s mikor az meggyugtató választ adott, a kormány tagjai egymásután fejezték ki szerencse kívánataikat a szerencsés megmenekülés felől.

Schönbrunnból jelentik: A hír hallatára a király telefonon érdeklődött az olasz nagykövetnél, aki kijelentette, hogy a király nem érte baj, Ferenc József megleghangú táviratban üdvözölte Viktor Emánuelt.

A magyar kormány részvéte.

Budapestről jelentik: Khuen-Héderváry Károly gróf miniszterelnök a Viktor Emánuel olasz király ellen elkövetett merénylet alkalmából a magyar kormány szerencse kívánatait fejezte ki a közös külügyminiszterium útján. Berchtold gróf közös külügyminiszterhez intézett következő táviratban:

Magrendülve és felháborodva azon gas merénylet híren, mely Olaszországban az olasz királynak személye ellen elkövetett, kérem Nagymelteságot, hogy a magam nevében, valamint a magyar kormány nevében a legőszintébb részvét és a legiztetettebb szerencse kívánatok érzelmet méltóztatásuk tolmácsolni a romi kádügyi hivatalban a veszélytől való szerencsés menekülés alkalmából. Khuen-Héderváry gróf.

Az utolsó hírek.

Rómából jelenik: Ma este óriási tömeg hullámozott végig az utcákon s a Quirinal elé vonulva a királyt és a királynőt élettették. A királyi párhoz az egész nap folyamán egyre érkeznek az üdvözlő táviratok a világ minden részéből. A lakosság között nagy konsternációt idézett elő az, hogy a mérénlyő olasz ember volt és még hozzá római lakos.

A kamara és szenátus este diszgyűlést tartottak, amelyen a királyi családot életették. A tüntetések az utcán egész nap tartottak.

A megsebesült Lang őrnagy állapota javult és már nem életveszélyes. Lang osztrák származású és egy triesti kereskedőnek a fia. Két fivére szintén az olasz hadseregben szolgált, az egyik tábornagy Verorában és az ottani katonai iskola parancsnoka, a másik pedig Bengazi e őt táborozik és kapitány.

Antiszemita botrány Regula Ede temetésén.

(Saját tudósítónktól.)

Miskolc, március 14.

Miskolcon még ma sem nyugodtak meg a kedélyek és még ma is a tegnapi akasztásról beszél az egész város, amelynek izgalmaiban már csaknem egy félszázad óta nem volt része Miskolc lakosságának.

Az akasztófára jutott embernek egyetlen kívánsága sem teljesedett. Mivel szülei nem jelentkeztek holttestéért, Buljovszky főügyész helyettes megergedte Péterfy Tibor dr. budapesti egyetemi tanársegédnek, hogy Regulát felboncolja. A tanársegéd Regula agyát és egyéb szerveit kiszedte s azokat felvitte Budapestre, ahol anatómiai vizsgálatnak fogják alávetni.

A boncolás után a holttestet abba a koporsóba tették, amelyet az öreg Regula kisebbik fiával kényszerített Regula Edének s a fogház halottasházában helyeztek el. Az öreg Regula délután feleségével együtt engedélyt kért arra, hogy fiának holttestét megnézhesse, Buljovszky főügyész helyettes az engedélyt megadta, de csak két percig volt szabad a szülőknek fiuk koporsója mellett tartózkodni.

Ez a két perc is rettenetes volt a számukra. Reguláné kétségbeesetten vetette magát fia koporsójára:

— Hát így kellett neked elpusztulni, én szegény fiam! — kiáltotta a megtört öreg asszony és alig tudták őt a börtönőrök az engedélyezett két perc multával eltávolítani a halottasházból.

Regulának nem tudták meg, hogy Regula Edét az orvosok már délelőtt felboncolták. Valamint az iránt sem intézkedtek Regula szülei, hogy fiuk holttestét Edelé nybe szállítsák. Regulának nincs pénze, hogy fiukat eltemessék, de meg azért sem akarták Edelé nybe vinni, mert féltek attól, hogy az edelé nyiek megakadályozzák azt, hogy az akasztott embert ott temessék el. Így Regulát ma délután a miskolci köztemető egyik sarkában temették el, ami azonban nem történt meg nagyobb botrányok nélkül.

Miskolcraól jelentik: Sajnálatos események játszódtak le ifjabb Regula Ede edelé nyi rablógylkosnak ma délután történt temetésén. Egész Miskolc városában óriási érdeklődés mutatkozott a temetés iránt és bár az csak fél ótkor kezdődött, már három ótkor oly nagy tömeg vette körül a fogházat és annak környékét, hogy a rendet alig bírták fenntartani. Tízszere becsülték a megjelentek számát, akikkel szemben a hrendelt 42 rendőr teljesen tehetetlenül állott. A temetési menetet nyolc lovas rendőr nyitotta meg és az eleje már a temetőben volt, amikor a vége még a fogház udvarán

szorongott. A menetben résztvevők hangosan kezdtek szidalmazni a sejdókat, úgy, hogy komoly zavarrástól lehetett tartani. A rablógylkosnak a sirját valóágos virágerdővel halmozták el. A tömegnek a viselkedését a városban a legnagyobb izga'ommal tárgyalták és mindenütt nagy felháborodást keltett az esemény.

A főkonzul árvái.

(Karbatalommal jutottak az anyjukhoz.
— Az aradi árvaszék intézkedése.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Lovag Lippert Ferenc zürichi osztrák-magyar főkonzulnak végrendelete és annak végrehajtása körül támadt afférról néhány héttel ezelőtt beszámoltunk és megírtuk azt, hogy az aradi árvaszék (zvegy Lippertné kérelmére megtette a szükséges lépéseket az elhunyt főkonzul gyermekei vagyonának megmentésére és intézkedett, hogy a magyar gyámügyi törvénynek értelmében, az anya gyámi joga a maga teljes épségébe visszaállíttassék.

Ma arról értesült az aradi árvaszék, hogy Zürich város hajlandó volt a maga egész erejével és rendelkezésére álló hatalommal érvényt szerezni az aradi árvaszék ama megkeresésének, amelyben utalt arra, hogy az elhunyt főkonzul halálakor aradi illetőségű magyar honpolgár lévén, gyermekeinek és özvegyének jogi viszonyait a magyar örökösödési és gyámügyi törvény szerinti kell, a nemzetközi jog elveinek értelmében elbírálni és ezért kérte Zürich árvaszékét, hogy tegyen meg mindent az idegen honosságu gyámok és gondnokok eltávolítására. Az elhunyt főkonzul ugyanis gyermekeinek gyámjául Ilg schweizi miniszterelnököt és Heusser Staub zürichi gyámot, továbbá gyermekeinek volt nevelőnőjét nevezte meg végrendeletében és gondnokul pedig Curti Jenő dr. ügyvédet birta meg.

Mikor ezt az átiratot Zürich város polgármestere megkapta és az érdekeltekkel közölte Ilg miniszterelnök és az említett gyámok készségesen hajoltak meg a magyar törvény előtt, azonban a nevelőnő határozottan tiltakozott az ellen, hogy a főkonzul akaratával szemben, a törvénynek szerezzenek érvényt és kijelentette, hogy a nála levő Lippert gyermekeket nem adja ki, az anyának gyámsági jogát nem ismeri el, mert noha a budapesti királyi ítélő tábla, mikor elválasztotta a főkonzult nejétől, a gyermekeket az anyának ítélte oda, de — úgymondotta a nevelőnő — a bíróságnak ezt az ítéletét már nem lehetett kézbesíteni a főkonzulnak, mert az okmány csak halála után érkezett Zürichbe. A kisasszony, aki ugylátszik, harcias és modera hölgy, az összes zürichi lapok szerkesztősegeit bejárta és a sajtó segítségét kérte a „magyar erőszak” ellen. Elhitette az újságokkal, hogy a magyarok a schweizlakot megillető vagyont, rengeteg mőkincseket és nagy tőkét el akarják hódítani az országtól, hogy a magyar gazdagságot gyarapítsák vele. A sajtó fel is emelte a tiltakozó szavát és a zürichi árvaszék tagjainak hazafiságára apellálva, azt a kívánságát fejezte ki, hogy a főkonzul gyermekeit azonnal vegyék fel a schweizi állampolgári kötelekbe és ha az anya jelentkeznék a gyermekeiért, mint előkelő idegent, egyszerűen utasítsák el és sem miféle támogatásban ne részesítsék. A nevelőnőt pedig arra biztatták az újságok, hogy csak tartson ki és álljon ellen, mert a végrendeletben kifejezett végakarát szerint ő a Lippert gyermekek törvényes gyámja.

Zürich városnak lakosságát napokon át

foglalkoztatta és az ügy és meglehetősen éles hangon és ingerülten tárgyalták Aradváros árvaszékének eljárását. A kedélyeket csak az nyugtatta meg némileg, mikor megjelent a miniszterelnök nyilatkozata, amelyben kijelentette, hogy Aradváros árvaszékének kívánsága igazságos és törvényes, mert ő meggyőződött arról, hogy a nemzetközi szerződés által beiktályozott magyar örökösödési és gyámügyi törvény alapján, az anyát illeti meg a rendelkezés a gyermekek felett, mert ő azoknak törvényes és természetes gyámja és épen ezért, noha készségesen vállalta elhunyt barátjának kívánságához képest a gyámiságot, de kénytelen arról lemondani. Erről már értesítette is Zürich város árvaszékét. Hasonló nyilatkozatot tett közé Heusser Staub gyám, a másik gyám is.

Időközben Zürichbe érkezett özvegy Lippertné, hogy az aradi árvaszék értesítése alapján gyermekeiről gondoskodják és azokat magához vegye. Jelentkezett a polgármesternél, akinek felmutatta irásait és kérte, hogy gondoskodják a gyermekek átvételéről. A polgármester felhívatta a Lippert gyermekek nevelőnőjét, aki az elhunyt főkonzul mesés berendezésű házában lakott és őt, mint háziasszonyt intézkedett. A nevelőnő megjelent a polgármester előtt, mikor azonban ez felszólította, hogy most már a zürichi árvaszék határozatának is megfelelően a gyermekeket adja át anyjuknak és hagyja el a főkonzul hást, kereken kijelentette, hogy ezt nem teszi meg, tiltakozott minden beavatkozás ellen és a végrendeletre hivatkozva, még ő kérte a polgármester védelmét. Sammiféle rábeszélés és magyarázás nem használt. Karbatalmat kellett igénybe venni és csak a zürichi rendőrség közbejöttével foglalhatta el lovag Lippertné az őt megillető helyet gyermekei mellett.

Ezzel azonban az aradi árvaszék még nem fejezte be a küldetését. A néhai főkonzul végrendelete szerint Curti Jenő dr. zürichi ügyvéd a gyermekek gondnoka, amit azonban az aradi árvaszék nem akar megtörni, mert a törvény értelmében idegen honos magyar honosságu árvák felett csak akkor gyakorolhat gondnokságot, ha erre a magyar királyi belügyminiszter őt felhatalmazza. Már pedig Lippert főkonzul erre felhatalmazást nem kért és most már természetesen nem is kérhet. Curti dr. mindezek ellenére azonban közjegyzői okmányt küldött be az aradi árvaszékhez, amelyben kijelenti, hogy a gondnokságról nem mond le, noha a gyámok visszaléptek és a gyermekek anyjuknál vannak. Minthogy ez azt is jelenti, hogy a Lippert gyermekek egy millió koronánál nagyobb értékű vagyont sem hajlandó az aradi árvaszéknek bezavartalni, a városi tisztviselési hivatalt bízta meg Varjassy Lajos polgármester azzal, hogy Curti dr. ral szemben a szükséges lépéseket tegye meg.

MULATSÁGOK

(=) Jelmezestély. Az „Aradi Mérnök- és Építész-Egyet” évi szokásos társasági estéjén szombaton, folyó hó 16 án rendezte a „Közéleti száló” öszes termében. A jól előkészített jelmezestély előreláthatólag méltó lesz elődeihez és a „mérnök bálok” jó híréhez. A lányok és a reménytelőleg csekély számú jelmez nélküli urak a Salacz-utcai bejárat használatát a jelmezestély helyére a földszinti melléktérben gyűlekeznek. A jelmezestély urak gyűléshelye a Mérnök-egyet 1. emeleti helyisége, honnét pont fél tízkor bohókás zenekar vezetésével levonulnak a hölgyközörséghez s őket karra öltve, történik a díszbevonulás. Mivel a felvonulás ekkor az urak pontos megjelenésétől függ, szíval is kéri a rendezőség őket, hogy már 9 ótkor gyűlekezzenek az egyet helyiségeiben.

A trónörökös akarata.

(Lapelkobzás Bécsben — a Khuen-kormány lemondása miatt.)

(Saját tudósítónktól.)

Bécs, március 14.

„A sphinx rejtélye” címmel feltűnést keltő vezércikkben foglalkozott a „Der Montag” című előkelő bécsi hétfői újság a jelenlegi zavaros politikai helyzettel. „Ki kormányozza az osztrák-magyar monarchiát? — Ki bukhat és neves ki minisztereket? — Ki hatalmasabb még a császárnál is? — Az osztrák phönix rejtélye” mottóval tárgyalja a lap a politikai eseményeket és azt mondja, hogy a jelenlegi chaos a bekövetkezendő legrosszabbat sejteti. Amikor Bienenrth báró, Beck miniszterelnök váratlan bukása után, szintén letűnt a homályba, hosszánna hangzott fel. Amikor Schönaichot tassították le a mélységbe, csak természetesen találta mindenki, hogyadás ellenfele, hűszendorfi Konrad is követte őt. De a figyelmes szemlélő megdöbbenhetett, amikor Aerenthalra kezdett csaholni a kopófalca és az a néhány „bátor” ember elég hangosan merte a valóságot világgá kürtölni. De a „Sphinx”, (a trónörökös közismert publicisztikai elnevezése ez) akinek nem sikerült a haldokló külügyminisztert kibuktatni, nem elégedett meg eddigi eredményeivel.

Megbukatta a magyar kormányt! A cikk még hosszan foglalkozik a magyar politikai válsággal és tovább szól a Sphinxről, amelynek annyi áldozatot kell hoznunk. — Habár egy betűvel sincs jelezve, hogy ki a Sphinx, Mayer dr., a sajtó-államügyész elkoboztatta a „Montag”-ot. De a konfiskálást oly későn hajtották végre, hogy evidens, miszerint „felsőbb” helyről — talán több száz kilométernyiről, az Adria-tenger egyik kies szigetéről — jött a sürgős utasítás, amelyben benne állott, hogy a „Sphinx” elnevezés kinek az inge és ki vette magára... Ez pedig szerívi kapcsolatban áll az osztrák btk. 63. §-ával, amely „a királyi, uralkodó család egyik tagjának megsértéséről” szól... Közben a cikket Bécsben — mindenki elolvasta, a lapot rövid idő alatt szétkapkodták. Az ügyesség emberei nem sok elkobzott példányszámról számolhatnak majd be „illetékes” érdeklődő helyen.

Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Néhány nap óta erős megvitatás tárgyát képezi Ferenc Ferdinánd trónörökösnek politikai állásfoglalása, különösen a magyar kabinet válság tekintetében.

Bécsi tudósítójunknak alkalma volt ez irányban oly személyi eszmecsere folytatni, aki szoros összeköttetést tart fenn a Belvederrel.

Információja szerint a trónörökösnek erősen feltett szándéka, hogy belátható időn belül kerülni fogja a politikát, sőt mi több, Ferenc Ferdinánd huzamosabb idő óta, ha nem családunk kabinetirodájá főnökének, Bardolf dr. ezredesnek jótékony hatású befolyására egyáltalán semmiféle politikai személyiséget nem fogadott. Igaz ugyan, hogy számos politikus a legnagyobb erőfeszítést fajtette ki, hogy bejussan a fenség elé, de mind a kísérletek hajótörést szenvedtek és így pozitív formában állíthatjuk, hogy olyeszerű kijelentések, mintha a trónörökös bármely politikust fogadott és annak véleményét meghallgatta az utóbbi időben, nem egyéb, mint az illetőknek igyekezete, hogy magukat a fenséggel fenntartott érintkezés nimbuszával vegyék körül.

Antentibus helyről jelenthetjük továbbá, hogy Ferenc Ferdinánd a folyó hó 24 én megtartandó csatan-jó vízbocsátási ünnepély után Triestből nem utazik Bécsbe és így a német császár pentzingi fogadtatásán nem lesz je-

len. A trónörökösnek terve volt ugyan eleinte, hogy császári barátját az osztrák fővárosban üdvözölje, de erről a szándékáról egyenesen Vilmos császár kívánságára mondott le, mert a németek uralkodója meg akarta kimélni a trónörökös egy ilyen hosszú út fáradságaitól. Azt is híresztelik különben, hogy Vilmos császár és Ferenc Ferdinánd e hó 25 én Pálában fognak találkozni, ahonnan a trónörökös Brion szigetére tér vissza, ahol a húsvéti ünnepeket fogja családjával körében eltölteni.

A monarchia minden újabb politikai mozgásánál a trónörökös a legpontosabban van informálva az újságok útján is, amelyekből minden érdekesebb eseményt katonai sajtóirodája útján kap meg.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színházi műsor:

Péntek: Bánk-bán, dráma. Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház igazgatója vendégfelépítő. B) bérlet.

Szombat: Svihákok, operetta. Új betanulással. C) bérlet.

Vasárnap: Delután: A kis gróf, operetta. Este: A svihákok, operetta. A) bérlet.

Az aradi újságírók hangversenye.

(Fővárosi írók és művészek a jótékony célért.)

Március 23 án, fővárosi előkelő írók és művészek közreműködésével, magas színvonalú díszes hangversenyt rendez az Aradi Újságírók Segítő Egyesülete. A jótékony jegyében lefolyó koncert iránt órási érdeklődés nyilvánul meg a közönség minden rétegében, új jelöl annak a szimpátiának, amelylyel Arad város publikuma ezt a fiatalt, de igazán humánus érdekeket szolgáló egyesületet kezdettől fogva körülvette.

De a céltól eltekintve is részolgál az érdeklődésre ez a hangverseny, mert valóságos kultureseménynek készül. Az írói és művészvilág jelesebb-nél-jelesebb tagjai a legnagyobb készséggel ajánlották fel közreműködésüket. Lajón Bíró Lajos, a modern magyar írók egyik legtehetségesebbje és legnépszerűbbje, aki szellemes és szertartemelőtő összeállításával már tavaly is elragadta a közönséget. Részt vesz a hangversenyen Karinty Frigyes, a fiatal magyar írói gárda egyik legjelesebb tagja, akinek „Igy írtok ti” című parodia gyűjteménye ma már közkézen forog. Egyik slágere lesz a hangversenynek Fényes Annuska, a 13 éves kis oszár, a Király Színház dédelgetett gyermekprimadonnája, a másik slágerszámot pedig Tanay Frigyes, a Vigaszínház kiváló komikusja fogja nyújtani. Előreláthatólag sikerül megnyerni Kinsky grófné Pálmay Ilkát és Komlóssy Emmát is, azonkívül egész oszár neves íróval és művésszel folytat tárgyalásokat a rendezőség, de ezek neveit addig, amíg kedvező választ nem kap, nem hozza nyilvánosságra.

A hangverseny keretében tarja tulajdonképeni debütjét az aradi közönség előtt Weil Magda, akitől valóságos művész faragott már Sefcik tanár keze és emeli a koncert nívóját az idei szezon diadalmas sikerű énekesnője, Bedő Árpádné is.

A hangverseny jegyeinek árusítását a jótékony cél iránti lelkesedésből az aradi színház művészai: Rontay Boriska, Diósy Nusi, Neogrady Dóra, Nógrádi Malvin, Novák Irén és Vendrey Vilma vállalták magukra. Remélhetőleg a közönség megkönnyíti munkájukat.

* Komjáthy János vendégjátéka. A kassai színház kitűnő igazgatója ma este, mint kitűnő színész mutatkozott be az aradi közönségnek. A Rang és mód Vannayját játszotta nemes stílusú művészettel. Póz nélküli elegáns színész, aki nem hatásvadászattal éri el a sikert, hanem kiforrott művészetének önként adódó eszközeivel. Összinté, nagy sikere volt Komjáthy-nak, a közönség nagy rokonszenvvel fogadta a jeles művészt, akit a felvonások végén sokszor szólítottak a lámpák alá. Kitevően sikerült estje volt Vendrey Vilmának. Várnay rövid jelenetében ma is rengeteg tapsot kapott. Follinusz, Beregi dr., Keszler érdemelnek még dícséretet. (H. G.)

* Diszeldadás a színházban. Az aradi nemzeti színház ma megünnepli március 15 ikét. Pénteken este díszeldadás lesz, amelynek keretében a színház illusztris vendége, Komjáthy János kassai színgangató is fellép. A díszeldadás műsora a következő:

1. Ünnepi nyitány, játéka a színházi zenekar.

2. Március idusán, irta Ábrányi Emil, szavalja Novák Irén.

3. Bánk-bán dráma, amely a következő szereposztásban kerül színre: Bánk-bán — Komjáthy János, Melinda — Kápolnay Juliska, Gertrudis — Follinusz, Petur bán — Keszler, Tibor — Várnay, Ottó — Beregi dr., Biberach — Dellé.

* A Svihákok repríze. A színtársulat nagy ambícióval készül a Svihákok reprizére. A melódikus, pajsán operett, amely néhány év előtt a legnagyobb sikerű operettszágerék egyike volt, teljesen új betanulásban kerül színre. A főszerepeket Rontay Boriska, Diósy Nusi, Neogrady Dóra, Nógrádi Malvin, Győző, Cseh, Polgár játézzák.

* Unger Mór hangversenyt most vasárnap, f. hó 17 én tarja meg. Kértek az előjegyzésben levő jegyeket Klein Mór könyvkereskedéséből elvenni.

* Vasárnap délután a társulat a Kis gróft játsza. Az a nagy siker, amely a Kis gróf múlt heti délutáni előadását kísérte, arra bírta a direktiót, hogy most vasárnap délutánra is ezt a kedves, szépzenéjű operettet tűzse ki. Az operett ezúttal is a már ismert szereposztásban kerül színre.

* Provánsz vándor bájos ének betétje, a házasság de szép — már kapható Juhász és Társaság. Ár 2 korona.

* Zola, Pascal orvos az Athenaeum könyvtár legújabb kötete már kapható Juhász és Társaság Andrassy-tér 16.

* A jogász közönség szíves figyelmébe! Kerpel Izsó helybeli könyvkereskedő tulzufolt rak-tára folytán jogi műveinek csaknem egész készletét nyolcad és tized árban árusítja.

* A kéjenc bűnhődése. (Az Uránia Schaw bemutatója.) Ismét egy modern életkép, rettenetes társadalmi dráma, ahol pusztulni kell mindennek, ami nemes, erkölcsös, ahol a legjobbaknak jut ki a legtöbb szenvedés. Egy londoni urileány szomorú története ez a mozgófénykép, aki csak hogy szenved, beteg édes anyjának megszerezze a jobb ellátást, eladja magát. Az anya megtudva leánya bukását, szívvel-lélekkel megrázza a jobb ellátást, eladja magát. A kéjenc bűnhődése még szombaton és vasárnap kerül színre.

* Bűnügyi sláger az Apollóban. (Az új műsor bemutatója.) Ma este mutatta be az Apolló-színház az új műsorát, amelynek keretében színpadra került a legszenzációsabb bűnügyi dráma: Egy asszony bátorsága. Ez a cím ugyan banális hangzik, de a dráma cselekménye annál eredetibb és izgalmasabb. Már az első jelenet megragadja a figyelmünket. Konrad, a veszedelmes rab-megszökevény a fegyházból. Az országon végigrohanna, félig ájtultan, kimerülve érkezik egy grófi lakba, amelynek egyik ablakán nesztelenül besurran. Ej van. A szobában nincsen senki; a grófné egy estélyre ment, a személyzete pedig alszik. A megszökött fegyenc mielőtt még hozzáfoghatna a fosztogatáshoz, zajt hall s gyorsan az ágy alá rejtőzik. A grófné gyanútanul levelezik s közben észreveszi a tükörről, hogy az ágy alatt van valaki. Nem veszi el a lélekjelenlétét, tudja, hogyha zajt csap, vesve van, ezért gyorsan levelet ír egy katonatiszt ismerősének s a családnek, aki azt elviszi, azt mondja hangosan, hogy 10.000 lírárt fog hórni. Lefekszik, a fegyenc lassan kezd kimászni az ágy alól. Rettenetes pillanatok következnek: az ember háta megborrad. Már kint van a fegyenc az ágy alól kezében a késsel s a grófné halálapátián néz az ajtóra. Az utolsó percben megérkezik a segítség s a fegyencet lefogják, mielőtt megölhetné a grófnét. Az idegizáló dráma s az új műsor többi érdekfeszítő képei pénteken is bemutatásra kerülnek.

Az ötvenezer koronás prémes-bunda.

(Egy titokzatos asszony családja Bécsben.)

— Saját tudósítónktól. —

Bécs, március 14.

Az osztrák főváros rendőrsége fűgön nyomoz néhány nap óta egy különös családi ügyben. Bécs egyik legelőkelőbb női korfektő üzletében tegnapelőtt megjelent egy rendkívül előkelő módon öltözött hölgy. Az előbesiető főnök kérdésre elmondta, hogy valami szép és finom bundát óhajtaná vásárolni. Ami drága és értékes ilyenmő ruhadarab csak található volt — pedig a szóban forgó Kärntnerstrassei Zwieback-cégnél ilyen ugyancsak sok van, — mind sorra előpelték az üzleti szolgálak és segédek. A hölgy, ugyátszik, nagyon finomult ízlelő és drága dolgokhoz szokott lehetett, mert jó órába tellett, míg végre az egyik prémesbunda megnyerte tetszését. A „szabott árak — alku nincs!” felirásokkal ékeskedő boltban nem is igen szoktak az előkelő vásárlók alkudozni, de a mint a vevő meghallotta, hogy a bunda ára ötvenezer korona, kijelentette, hogy ezt az összeget mégis kissé sokallja egy bundáért. Sok alkudozás, rábeszélés után végre a hölgy így szólt:

— No, nem bánom, mert ez a bunda nekem nagyon tetszik, adok érte 40 000 koronát!

Az eladó segéd pár percig autogva tárgyalat főnökével, majd pedig így szólt: „Tekintettel a már előrehaladt évszakra, a kívánt árban adjuk a bundát”. Amikor az alku létrejött, a vásárló hölgy elővett egy chekk-könyvecskét, ennek egyik lapját szabályszerűen kitöltvén, átadta azt a pénztárnál. Előkelő üzletekben nem ritka fizetési eszköz a bankutalvány, de a cégvezető — elővigyázatosságból, — közölte a bunda új gazdájával, hogy előbb informálódnia kell annál a nagyon előkelő bankintézetnél, amelynek pénztára, mint kifizető, az utalványon meg volt jelölve. Ez ellen a hölgynek semmi kifogása sem volt. A telefonon rögtön felhívott pénzügyintézetnél, miután pár percig átnézték a kontókönyvet, azt felelték, hogy a chekk „nagyon jó és arra háromszor annyi fedezet is van deponálva.”

Mire az illető alkalmazott visszatért a telefonfülkéből, a vásárló uriasasszony kijelentette, hogy most már meggondolta a dolgot és nincs szíve egy bundáért ily óriási összeget kiadni, különben is, — mondotta — előbb a férjével fogja a dolgot megbeszélni. Az utalványt visszakérte és a bundát otthagyta. Ez sem újdonság ilyen cégeknél, hiszen tudvalevőleg a legelőkelőbb hölgyek a legkezesebbesebbek, akik órákon át alkusznak és tárgyalnak vásárlásaiknál és végül, amikor már már perfekt a vásár, hirtelen — meggondolják a dolgot...

A bankutalványcs hölgy kilibeggett a boltból. Tegnap azonban — nem is nagyon váratlanul, hiszen az elárúsítók tudják, hogyha valami egy vásárlónak tetszik és még oly drága is, visszatérnek és megveszik az árut, — kora délelőtt megjelent újból a bundára alkudozó hölgy és kijelentette, hogy mégis csak megveszi 40 000 koronáért. Átnyújtotta az utalványt, amire az értékes darabot a szolgál kivitte a nő kőnn várakozó automobiljába, ahova a hölgy, az üzleti alkalmazottak mély hajlongása közepette, maga is beült és elrobogott. A Zwieback-cég azonnal elküldte egyik alkalmazottját, hogy a kiutalt 40 000 koronát a bank pénztáránál felvegye. Óriási volt azonban a meglepetés és a konsternáció, amikdön a visszatérő szolgál elmondta, hogy a bank értéktelennek jelentette ki a prezentált papírost, mert a hölgy még tegnap közvetlenül a telefon információ után az egész deponált össze-

get visszavette a banktól... A pénzt a nő csak pár nap előtt helyezte el a pénzügyintézetnél, ahol nem ösmerték A cég megtette a feljelentést a csaló ellen. A detektíveknek annyit sikerült megtudniok, hogy a nő egy elsőrangú szállodában lakott néhány napig és tegnap hirtelen ismeretlen helyre elutazott.

Március idusán.*

A holnapi szabadságünnepre írta: Ábrányi Emil.

Te hozod az első
Tavaszi virágot.
Te vagy, aki a tiranust
Véres porba vágod.
Áradj a szívünkbe
Rügyfakasztó hévvel!
Zsarnokölő villámlásod
Bűvös erejével!

Szállj a lelkeinkbe
Isteni lehelet,
Hogy kitartsunk biven, bátran
Népünk joga mellett!...
Hogy más kincsünk, ékünk
Ne legyen minékünk,
Csak hazánkat holtig védő
Ragyogó hűségünk!...

Oktass minket buzgó
Hazaszeretetre,
Rendületlen elszántságra
Diadalmas tetterre!
Tisztító tüzeddel
Szállj le ránk lobogva,
Mint a pünkösdi lángesője
Az apostolokra!

Szabadíts meg minket
Hiuságtól, gögtől,
Nemzetrontó ámitóktól,
Gyáva csüggedőktől,
Káromlásra termett
Mérges, durva szájtól,
És a bűnök rut bűnétől;
Hitvány pártviszálytól!...

Megváltó szabadság!
Esküdünk tenéked
Alkotásban egygő forrott
Szent testvériséget!...
Száz és száz termő galy
Nyílik a fa ágán;
Igy dolgozzunk összefogva
Nemzetünk nagyságán!

A paraszt, a munkás
Ünnepeljen velünk,
Mint egyenlő, édes társunk,
Mint igaz testvérünk!
Papok imádsága,
Kalmár veritéke!
Mind, mind a te szép, fenséges
Napotad dicsérje!

Teljék meg a légkör
Fényes szellemekkel,
Mint tündöklő napsugárral
A tavaszi reggel!
Szóljon hozzánk vértanúink
Megdicsőült szája,
Mint ébresztő csatakiáltók
Bugó harsonája!...

Magyarok, vigyázzunk!
Mind megvannak! Élnek!
Halhatatlan, vizsga szemmel
Látnak és ítélnak!

* Szavallja Novák Irén, az Aradi Nemzeti Színház tagja.

Az égbolt közepén,
A legragyogóbbján,
Ott ülnek a feltámadott
Üdvözítő jobbán!...

Ahogy a helyünket
Jól, vagy rosszul álljuk,
És a haza bus romlását
Vagy üdvét munkáljuk:
A szerint megyünk majd,
Ha pályánknak vége,
Vagy az örök kárhozatba,
Vagy az üdvösségbe!

Szendrey Mihály terve.

— Az aradi, debreceni és kassai szinigazgatók megállapodása. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Komjáthy János kassai szinigazgató aradi vendégszerepléseit határozott rokonszenvvel fogadja az aradi közönség, habár eddig nem is sejtették Aradon, hogy ez a szimpatikus megjelenésű ur komoly aspirációja az aradi muzeahajléknak. A tájékozatlan publikum nem tudta és csak az Aradi Közlöny eme közleményéből tudja meg: mi rejtőzködik az igazgatói vendégszereplés mögött?

Valószínűleg emlékeznek rá, hogy Szendrey Mihály szinigazgató néhány héttel ezelőtt Debrecenben három estén vendégszerepelt. Ez alkalommal meggyőződött róla, hogy a nagy magyar város szimpatiaival fogadja őt. Arról is meggyőződött az aradi szinigazgató, hogy anyagi szempontból a debreceni színház kedvezőbb, mint az aradi: nagyobb is, s emellett a civil város publikuma vagyonosabb, aldozatkészebb, a művészeket illetően kevessebbel beérő. Elhatározta tehát, hogy megvalósítja régi tervét: ha lehet megvászerzi a debreceni színházat. Az olvasó talán csodálkozni fog ezen és valószínűleg hallani fogunk ilyen megjegyzéseket: Hogyan? Hát Szendrey Mihály elégedetlen az aradi közönséggel? Hiszen ez a publikum méltékon tul támogatja a színházat és Szendreynek igazán nem lehet oka a panaszra.

Ez igaz, mélyen tisztelt közönség. Az aradi szinigazgató nem is panaszkodik a publikumra. Sőt ellenkezőleg, mindig elismerő nyájassággal emlékezik meg „az én közönségem”-ről. Más baj van: a színház épülete olyan, hogy az alig bírja el egy nagy társulat rezsijét. Cugos, alkalmatlan és kicsi. A város vezetői pedig nem tartják elsőrangú kötelességüknek Aradhoz méltó színház építését. Ki tudja, talán még egy évtized is elmúlik, amíg az új színház felé alá kerül. Szendrey pedig addig nem akar várni. Tavaly újabb három évre kapta meg az aradi színházat. Ha ez a három esztendő is eltelik, akkor Szendrey kilenc esztendőre tekinthet vissza Aradon.

— Kilenc év épen elég egy városban — állapította meg a direktor helyes higgadsággal, — a közönség megünja a társulatot, a szinigazgatót és — megfordítva.

Mivel pedig Szendreyt mindenki előrelátó embernek ismeri, s mivel ő csakugyan éveket előre szokott terveket kovácsolni, tehát kitervezte a következőket: ő behelyezkedik a Debreceni színházba, Zilahy Gyula, aki már hetedik éve működik Debrecenbe, elmegy Kassára ama direktori bölos megállapítás alapján, hogy „kilenc év elég egy vidéki városban”, Komjáthy kassai szinigazgató pedig Aradra tenné át működését. Mindhárom igazgatónak 1914 ben jár le a szerződése s így a terv könnyen keresztülvihető, ha a szinügyi bizottságok, a városi tanácsok és a közgyűlések is beleegyeznek.

Szendrey különben ma délután fölvitte Komjáthy Lőcs Rész gazdasági tanácsnok lakására, hogy bemutassa kollégáját.

— Kedves tanácsnok ur — mondta Szendrey — itt hozom az utódomat.

— Csak nem akar Aradtól megválni? — kérdezte Lőcs Rész — hiszen őnt itt szeretik.

Komjáthy itt közbesszolt:

— Akkor Miska barátom, ne akarj te innen elmenni. Ahol az ember egyszer jól megvetette az ágát, ott fekszikön amíg lehet.

Az Aradi Közlöny munkatársa különben ma este beszélt Komjáthyval és megkérdezte: mi igaz a Szendrey terréről elterjedt hírekből?

— Mi csak tréfáltunk a tanácsnok urnál. Ahogy én Szendreyt, est az óvatos embert ismerem, ha volna is ilyen terve, nem árulná el. Különben is a szerződések még két évig érvényesek és egyelőre nem gondolunk az új szerződéssel.

— És a vendégszerepléseknek mi a magyarázata?

— Hogy őszinte legyek, mi igazgatók egymásnak megteesszük ezeket a szíveségeket. Ezek ugyanis a legolcsóbb vendégszereplések.

Igy beszélt Komjáthy a ezzel bebizonyított, hogy majdnem olyan diplomata, mint — Szendrey Mihály.

HIREK.

„Öregok Otthona“ Aradon.

— Az izraelita hitközség közgyűlése. —

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 14.

Az aradi izraelita hitközség ma tartotta évi rendes közgyűlését, melyen a képviselőtestületi tagok majdnem kivétel nélkül megjelentek.

A közgyűlést megelőzőleg a Spitzer Ignác és Hasz Béla alapítványokból emelendő „Öregok Otthona“ menház-bizottsága tartott ülést, amelyen a Fodor és Reisinger építész cég által elkészített építési tervekkel mutatták be. A bizottság egyhangulag elfogadta a tervek és elhatározta, hogy az Öregok Otthona a Spitzerparkkal határos Simon-féle telekre építtessék. Az építkezés keresztülvitelére versenytárgyalást hirdetnek, melyre Fodor és Reisinger, Fenyves Károly, Steiner József, Szántay Lajos és Tabakovits Emil aradi építészeket hívják meg. Az Otthon építési és berendezési költségei 170,000 koronára rugnak.

Ezután a képviselőtestület rendes közgyűlése következett, mely a folyó ügyek elintézése után mindenben helyben hagyta a menház-bizottság határozatát. Ugyancsak elfogadta a közgyűlés néhai Rosenberg Sándor dr. főrabbi sir-emlékének terveit, melyeket Philipp István budapesti szobrászművész készített. A síremlék gipszmintáját a közgyűlés tagjai megtekintették.

Napirend előtt az elnök hosszas és igen megleghangu beszédben emlékezett meg néhai Neuman Samuról, ki bár nem volt tagja a képviselőtestületnek, de úgy az iskola, valamint az árvaház építkezése, nemkülönben a hitközség egyéb humanitárius és kulturális törekvései körül hervadhatatlan érdemeket szerzett.

— Kinevezések a jószágigazgatóságnál. A földművelésügyi miniszter Némethy József dr., Kabdebó János, Nagy József dr., Némethy Béla dr., nemeskéri Kiss Sándor cz. és kir. kamarás, Kovácsky Kálmán dr. és Sepsy Dezső dr. ideiglenes minőségű fizetéstelen jószágigazgatósági fogalmazókat valóságos, illetékes jószágigazgatósági fogalmazókká nevezte ki.

— Az Aradi Közlöny bécsi hírszolgálatára. Az Aradi Közlöny eddig a bécsi és ausztriai eseményeket fővárosi tudósítói közvetítésével kapta meg. Az utóbbi hetekben történt és a közel jövőben várható nagy horderejű eseményekre való tekintettel az Aradi Közlöny Bécsben külön tudósítót szerződtetett, aki kitűnő összeköttetései révén olyan híreket közöl az Aradi Közlönnyel, amelyek Ausztria-Magyarország jövőendő sorsával szoros összefüggésben vannak. Bécsi tudósítónknak, az udvari körökkel való kapcsolata révén, a monarchiára kiható eseményekről a legjobb forrásból fog értesülni és így azokat, gyakran a fővárosi lapokat is meghaladó gyorsasággal, adhatjuk közre. Az Aradi Közlönnyel az az újítása az első a vidéki sajtóban. Ez a nem kis áldozatokkal járó zaurnalisztikai újítás megindokolható azszal a nagy rokonszenvenvel és támogatással, amelyben az Aradi Közlöny nemcsak Arad városában és a megyében, hanem a szomszéd vármegyék közönsége részéről is állandóan találkozik.

— Sztankovits Miklós kitüntetése. Néhány hónappal ezelőtt az aradi előkelő társadalom és az államvasutak tisztviselői körében élénk sajnálkozása mellett vet bucsut állásától Sztankovits Miklós, az államvasutak tisztviselője, aki hosszú, évtizedes lelkiismeretes busgó működés után vonult nyugalomba. Működésének fáradságát nem ismerő munkásságát az uralkodó is honorálta most azszal, hogy neki, valamint törvényes utódainak, nyugalomba vonulása alkalmával a magyar nemiséget színpári előnévvel adományozta. A kitüntetés ma jelent meg a hivatalos lapban. A megérdemelt kitüntetés alkalmából a nyugalmazott tisztviselő barátainak és ismerőseinek százai keresték fel személyesen és sürgöny útján ödvözlőükkal.

— A bécsi Művészház megnyitása. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: A király tudvalevőleg az idén első ízben marad távol a Künstlerhaus megnyitási ünnepélyéről. Az a kombináció, mintha a trónörökös nyitná meg az idén azt a király képviseletében, téves, amennyiben a megnyitási ünnepélyen a király unokaöccse, Péter Ferdinand főherceg, fog megjelenni.

— A Jókai-muzeum megnyitása. Budapestről jelenti: Ma délután a Petőfi Ház első emeletén megnyitott a Jókai-muzeum, a melynek pompás gyűjteményében ezután már a nagyközönség is gyönyörködhetik. A megnyitó ünnepen megjelent Zichy János gróf kultuszminiszter, azonkívül ott voltak Balogh Jenő államti kár, Beöthy Zsolt, Alexander Bernát, Szalay Imre miniszteri tanácsos, a Nemzeti Museum igazgatója, Radisich Jenő az Iparművészeti Museum igazgatója, Sebestyén Gyula dr. museumi igazgató; a Petőfi-Társaság részéről Horozegh Ferenc elnök, Ferenczy Zoltán alelnök, Várady Antal főtitkár és Kéry Gyula és a tagok közül többen. Özevgy Jókai Mórné szintén ott volt a megnyitáson családja tagjaival. Szalay miniszteri tanácsos üdvözölte a minisztert és átadta az egész museumi gyűjteményt a Petőfi-Társaság gondosáiba. Ezután Horozegh Ferenc a társaság nevében köszönetet mondott első sorban a miniszternek, majd Szalay igazgatónak és munkatársainak, valamint özevgy Jókai Mórénak is, a ki híven megőrizte a Jókai kincseit. A Petőfi-Társaság nevében ígéretet tett, hogy ugyanaz a gyöngéd és lelkes kegyelet, a mely a Petőfi Házat alapította, őriz majd Jókai gyűjteményét is. A miniszter ezután megtekintette az új muzeumot.

— Nincs főispán, nincs alispán. Ezékről jelentik: Verőce megye törvényhatóságának mai ülésén az ellenzéki tagok tiltakoztak az ellen, hogy az ülésen sem főispán, sem alispán nem elnököl. E két hely ugyanis nincs betöltve, amiért Labas megyei titkár elnökölt. Az ellenzékiek elhagyták az ülést, úgy, hogy egyedül Herva kanonok maradt vissza. Mindezek ellenére a napirendet elintézték.

— Hamis hír. A délután folyamán az a hír terjedt el, hogy ismét autobuss szerencsétlenség történt a Főúton. Ez a hír nem mondott igazat. Annyi történt, hogy Thomka Zoltán honvédszázad százados korékpárja összeakadt egy épen indulni akaró gépkocsival, de a százados idejekorán le tudott ugrani és szerencsésen elkerülte a vészedeimet.

— Értékes festmények a lomtárban. Lisszabonból jelentik: A Necessitadez palotában egy ládát találtak, amely tele volt számos igen értékes festménnyel. A láda több, mint száz év óta hevert egy lomtárban. Volt benne Belligai Giovanninak három remek festménye és Tiziánnak két gyönyörű alkotása. A festmények a királyi család tulajdonából valók.

— Aki önmagát lépteti elő. Különös módon akart előléptetéshez jutni Sauer Mihály békésosabai tanító. Saurt, aki igen tehetséges ember, a tanfelügyelőséghez rendelték be töltnoknak. A múlt hónapban leírás végett egy iratot kapott, amelyben a tanfelügyelő négy tanítót terjesztett fel igazgató-tanítói kinevezésre a kultuszminisztériumhoz. Sauer az egyik tanító neve helyett a sajátját írta az iratba a úgy adta azt oda Mikler tanfelügyelőnek, aki szó nélkül aláírta. A minisztériumban feltűnt, hogy az alig néhány év óta szolgáló tanítót is kinevezésre terjesztik fel. Visszaküldték a tanfelügyelőséghez a felterjesztést, ahol megállapították, hogy Sauer körötte el a dolgot. A közigazgatási bizottság felfüggeszti Saurt állásától a elrendelte ellene a fegyelmi vizsgálatot.

— Öngyilkosság a letartóztatás pillanatában. Bécsi tudósítónk jelenti telefonon: Ma délután négy detektiv megjelent a XVIII. kerületben levő Backmaungasse 51. szám alatt, mert azt az értesítést kapták, hogy ott lakó testvérénél tízenegy nap óta elrejtőzve lakik Pelikán Rudolf hírhedt betörő. Amint a detektívek a lakásba beléptek, a rabló revolvert rántott elő és ötször a detektívekre lőtt, akik közül kettőt megsebesített. Mikor látta, hogy nem tud megmenekülni hatodik lövéssel agyonlőtte magát.

— Az alezredes hagyatéka. Budapestről jelenti: Még januárban meghalt a Pajorszannatóriumban Terei József alezredes. Mintegy ötvenezer koronát érő vagyon maradt utána, a rokonok azonban a hagyatékából semmit sem találtak az alezredes lakásán. Elitűnt a többi között harmincezer koronát érő értékpapir is. Már akkor az alezredes házvezetőnőjét, özevgy Lehmann Gusztávnét gyanúsították a lopással. A rendőrség tegnap Lehmannénak a Népszínház-utca 48. száma alatt levő lakásán házkutatást tartott és a hagyatékából való 5000 koronát érő perzsa- és szmirnaszőnyegeket talált ott, ezután nagyobb értékű ezüstdarabokat és egyéb holmit. A rendőrség le foglalta és a nyomozást folytatja a házvezetőnő ellen, aki mindössze három hónapig volt az alezredes szolgálatában.

— Odaitélt pályadíj. A Hirschl Zsigmond és neje assz. Steinitzer Regina által 1848. március 15-iki emlékére tett alapítvány esedékes kamatait az aradi kereskedelmi és iparkamara elnöksége a nemeslelkű alapítványtevővel Varga Sámuel munkaképtelen kereskedelmi alkalmazottnak ítélte oda.

— Az ex-szultán rajongói. Szalonikiból jelentik: Ma délután az Atalanti villa kapuja előtt, ahol tudvalevőleg Abdul Hamid lakik, megjelent két öreg török ember és ezzel a kiáltással „Eljén ami szultánunk, Abdul Hamid!” töfűket szívükbe szúrták. Mindketten rögtön halva rogytak össze. Kisértüket eddig még nem sikerült megállapítani.

— Letartóztatás hajóraszállás előtt. Budapestről jelentik: A Wirth-féle ékszerüzlet betörői negyedik tettesét, Schwarz Gyula kávést, ma szintén sikerült letartóztatni. A rendőrségnek tudására jutott, hogy Wirth Amerikába akar szökni, azért a tegnap nap folyamán az összes kikötő városokat sürgönyileg értesítették és megküldötték mindenüvé a részletes személyleírását is. Egy ma Hamburgból érkező távirat szerint Schwarzot a hamburgi rendőrség abban a pillanatban tartóztatta le, amikor egy Amerikába induló hajóra akart szállni. Schwarz Hamburgban Singer Béla néven szerepelt.

— Köszönetnyilvánítás. Kornis testvérek 10 koronát adományoztak az isz. jót. egyesületnek, a mely nemes adományért ezúton mondunk benső köszönetet. Az elnökség.

— Békéscsabai Purcsi Papi teljes zenekara folyó hó 16-tól a Központi-kávéház helyiségében muzsikál. 1628

— A „Simay“-féle gőzfürdőben vasárnapi nap a nagy uszoda kellemes meleg vízzel rendelkezősére áll a tisztelt közönségnek. 953

— Revue Parisienne. Nagy tavaszi divat-album 2. kor. Saison Parisienne tavaszi divat-album 1. kor. 50 fillér. Kapható Aradon Ingusz I. és Fia cégnél Waitzer János-utca.

— Értesítés. Uri hölgyközönséget és nagy-rabecsiült megrendelőimet értesítem, hogy a legdivatosabb angol és francia szövetujdonságaim nagy választékban megérkeztek. Szíves látogatást kér Nemeth János női ruha divatterme Arad, Deák Ferenc utca 30. szám I. emelet.

— Előre és Revue Parisienne párizsi divatlap tavaszi és nyári száma színes képekkel és magyar szöveggel, kapható Juhász és Társa modern könyvesházaiban Andrassy-tér 16. sz.

— Csak Mauthner-fele magvakat vásárolnak helyesen gondolkodó, számító gazdák és kertészek meg akkor is, ha mások olcsóbbak volnának, mert tapasztalatból tudják, hogy csak a magvak rovására és a vevők kárára lehetséges. 6881

— Üzleti könyvek, u. m. straszák, naplók, főkönyvek, másoló könyvek, a legmodernebb irodai cikkek, mindenféle papíráruk nagy készlete. Az összes könyv- és hangjegyzékek raktáron. Nagyválasztéku könyv- és zenemű antikvárium. 100.000 kötetes kölcsön-könyvtár és zeneműkölcsönző intézet. Kerpel Izsónál, Aradon. Telefon 885. 4871

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradi Székely-Otthon március 15-ikét tagjai és vendégei körében változatos és magas színvonalú programmal fogja a Központi Szállóban levő helyiségekben 15-én, pénteken este 8 órakor megünnepelni. Az ünnepi beszédet Eder Nándor dr. Máv. s. titkár tartja. Belépődíj nincsen. Az ünnepély zavartalan lefolyása céljából a tagok és vendégeknek pontos megjelenését kéri az elnök.

AZ ARADI KÖZLÖNY telefonszámai:

Szerkesztőség (éjjel-nappal)	357
Szerkesztőség (csak éjjel használható mellékállomása)	151
Kiadóhivatal és hirdetési osztály	151
Nyomda	151

TARKASÁGOK.

(Az ifjú börtönés) Az aradi börtön Krausz Simonja (a beavatottak tudják, hogy ki) a napokban egy különös látogatót kapott. Az üzletébe beállított egy ember, aki rövid két órási beszélgetés elmondta: ő hallotta, hogy X. ur sokat keresett értékpapirokkal. Neki is van egy kis tőkéje, szeretné úgy forgatni, hogy a haszonból becsületesen megélhessen.

Krausz Simon komolyan vette a dolgot és kezdett az ismeretlennek magyarázni. A leendő börtönlátogató már kezdett valamit érteni.

— Szóval — mondotta — ha most a Polgári opció emelkedik, akkor eladja őket?

— Nagyon természetesen! — felelte az újono.

— És ha esik?

— Akkor kinyitom az esernyőmet!

(A tehetséges író.) Az irodalmi asztalnál szokás szerint azzal foglalkoztak, hogy a távolléők reszejét szedték ki gúnyos megjegyzésekkel.

A delikvens, aki legutóbb szóba került, egy újságíró volt, aki nagy tehetséget mutat irodalmi munkáiban is.

— Aunak az embernek nincs tehetsége — mondta az egyik vese-operatőr,

— Azt már ne mondjátok — szól egy veszedelmes védő — az a fia nekem barátom és nem engedem, hogy bántásotok.

Erre egész vita indult meg, hogy az illető férfinak van e tehetsége vagy nincs. Az eltérő véleményeket a következő szavakkal hallgattatta el a megkritizált talentum barátja:

— Nem engedem, hogy a tehetségét kétségbe vonjátok és e fölött vitalkozzatok. Az ő tehetsége olyan, mint az Isten: tudjuk, hogy van, ha nem is látjuk.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A kisteleki méregkeverők. Szegedről táviratoznak: Ma délelőtt kilenc órakor kezdte meg a szegedi esküdtbírósa a kisteleki méregkeverők bűnpörének tárgyalását. Három börtönőr kísérté be a terembe: a négy vádlottat: Török Antalnét, született Gerzsány Marit, Ösvégi Léva Józsefnét, született Puskás Mariát, Sisák Györgynét, született Dákány Erzsébetet és Pigniczki József szabót. A terem zsúfolásig megtelepedett a nézőkkel, mert belépődíj nélkül lehet bemenni. Az esküdtbíró megalakításánál az egyik védő kifogást tett Mezei Sándor esküdt ellen, mert bűnvádi eljárás van ellenében folyamatban. Visszavetették. Tíz óra tájban kezdődik meg a kihallgatás. Először a halálbábot, Gerzsány Marit hallgatták ki. Vallomása meglepetést keltett, mert a tárgyalás előtt híre terjedt, hogy bevallja tettét. A halálbába azonban a vádirat felolvasása után kijelentette, hogy nem érsi magát bűnösnek és hogy boszu műve juttatta a bíróság elé, mert egész Kistelek összeesküdött ellene. Konokul tagadta valamennyi ráírt bűncselekményt, bár az elnök megállapította, hogy négy férje közül kettőt egész biztosan ő tett el láb alól. Első férjére, Lacskó Ferencre vonatkozóan azt adta elő, hogy nem ő, hanem Pálinskás Jánosné kisteleki asszony mérgezte meg pálinskás öntött méreggel. Ugy látszik, boszúból vallott Pálinskásné ellen, mert ő volt a főjelentője. Utána Léva Józsefnét hallgatták ki. A leghatározottabban tagadta, hogy ő ölte meg férjét. Ugyan-csak tagadott Pigniczki József, a ki veje a megölt Lévainak. A tárgyalást főleg órákor

lefuggasztottak és folytatását délután négy órára tűzték ki. A vádlottak és néhány tanu kihallgatása után a tárgyalást holnapra halasztották.

Otthon is lehet
igen jó ízű
RUMOT készíteni
a nálunk kapható
COMPOSITIOVAL.

Török Andor és Társa

drogeria és illatszer üzlete

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefon szám 900. Telefon szám 900.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Duna. Sorsjegyei nem nyertek.

S. Z. Sorsjegyei közül a 4689 és 807 számú Bazilika sorsjegyek törlesztéssel ki lettek huzva.

Szabadka. (I. J.) Sajnáljuk, de még nem küldhetjük el, mert nem nyomtatták ki mostanig.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZIEKEDÉS.

— Az aradi tenyészbika-vásár. Folyó hó 14-én tartotta az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület Aradon a XI. tenyészbika-vásárját, amely úgy a felhajtott állatok mennyiségét és minőségét, valamint az eladások számarányát tekintve, ismét szép sikerrel végződött. A vásárt reggel 8 órakor nyitották meg nagyszámú gazdákközönség jelenlétében és délig tartott. Felhajtottak a vásárra 105 tenyésztő részéről 198 drb. simenthali bernit, 6 drb. pinzgai és 16 magyar fajta bikát, összesen 220 drb. ot, ezekből el lett adva 98 drb. simenthali, 2 drb. pinzgai és 2 drb. magyar bika összesen 80070 korona értékben, úgy, hogy egy darab bika nagy átlagban 785 koronával értékesült. Az egyesület képviselőiben a vásáron Várhelyi József igazgató elnök, Friebeiss Miklós és Purgly László alelnökök, Ipolyi-Keller Iván ügyvezető titkár és Kemény Szilárd titkár, az állam, illetőleg a községek részéről pedig mint vevők Meiszner Ernő, Laner Károly, Gajdosy Jenő, Bagary Kálmán, Szilassy István, Tiborc Elemér, Pálissy Géza, Gáspár Ernő és Baluk Gyula m. k. gazdasági felügyelők vettek részt.

— Gyáralapítás címmel lapunk mai számában megjelent közleményt azzal egészítjük ki, hogy Fülöp Lajos gyárigazgató a borossebesi falpari gyárat az Aradon létesítendő gyárral akarja kibővíteni.

— Vásár Vadász községben. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Vadász aradvármegyei községben az országos vásárok esztal állandóan minden év április hó 7-ét, június hó 24-ét magában foglaló hét szerdai napján és az október hó második vasárnapját megelőző hét szerdai napján tartassanak.

Női és leány gyapju kötött kabátok (Paletote)
minden szinten a legnagyobb választékban.
Női kabátok 9—9.50 koronától — leány
:: kabátok 5—5.50 koronától feljebb ::

Bársony Andor
harisnya-, kötött és szövött-
áru üzletében kaphatók 5962
Arad, Szabadság-tér 17. sz. Telefon 642. sz.

Budapesti Áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, március 14

Készárú.

Amerika 1/4-el olcsóbb. Kínálat mérsékelt, vételkedv
gyenge, 8 ezer mm. 50ig olcsóbb.

Hataridő.

Déli sárlat 2 apr. sárlat

Buza 1912. április	11.63—11.64	11.60—11.61
Buza 1912. május	11.59—11.60	11.56—11.57
Buza 1912. október	10.82—10.83	10.80—10.81
Kösz 1912. április	10.01—10.02	9.96—9.97
Rosa 1912. október	9.02—9.03	8.96—8.97
Venger 1912. május	8.72—8.73	8.70—8.71
Zab 1912. április	9.91—9.92	9.89—9.90
Zab 1912. október	8.32—8.33	8.31—8.32

Az árak 50 kilonként számoltva.

Budapesti értéktőzsde (Táv. jelentés).

— Március 14. —

Magyar aranyjárdék 40/100	109.90
Magyar koronajárdék 40/100	89.85
Magyar koronajárdék 20/100	77.80
Magy. földt. term. kötvény 40/100	90.50
Horvát-szlavon földt. term. kötvény	92.25
Magyar nyereségsorsjegy községi	213.—
Fizetési és szegedi sorsjegy községi	149.—
Osztrák járdék papírban	89.90
Osztrák járdék esztibe	92.90
Osztrák járdék aranyban	114.50
Osztrák koronajárdék 40/100	89.90
1880. évi osztrák államsorsjegy	159.—
Osztrák-magyar bankrésvény	19.80
Magyar hitelbank-résvény	860.50
Osztrák hitelintézet részvény	654.50
Osztr.-magy. államvasúti részvény	740.50
30 frankos arany (Napoleonkor)	19.13
Német birodalmi márká	117.92
London vista	241.35
Páris vista	95.62
30 márkás arany	28.58

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycsarnokának [hivatalos] árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1912. március 14

Buza (szokvány-minőség):

35 kilogrammos	10.70—10.80
37	10.80—10.90
39	10.90—11.00
41	11.00—11.10

Buza (Temesvári kerek. Áru):

35 kilogrammos	10.69—10.70
Kösz	9.30—9.35
Arpa	9.40—9.50
Zab	9.20—9.20
Venger	8.60—8.65

Kőbányai sertésplac.

— Márc. 14.

Március 14. Magyar elsőrendű: Fialat nehéz
(páronként 320 kilogrammon felüli súlyban) 150 —
152 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő súlyban) 154—156 fillér. Közép
(páronként 240—280 kgr.) 154—157 fillérig.

Felolós szerkesztő:

Bolgár Lajos.

HÁREM

a legjobb gummi,

1 tucat 4 korona.

Aradon egyedül

TÖRÖK A. ÉS TÁRSA

drogeriájában kapható.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 20. SZÁM.

NEMZETI SZINHÁZ

Péntek, 1912. március hó 15-én

B. bérlet

B. bérlet.

Diszeloadás!

I. rész:

Csepi nyitány, játéka a szinbázi zenekar.

II. rész:

Alkalmi költemény, írta: Ábrányi Emil, sza-
valja: Novák Irén.

III. rész:

Komjáthy János, a kassai Nemzeti Színház
igazgatójának felleptével:

Bánk bán.

Történelmi dráma 5 felvonásban. Írta: Katona József. Ren-
dező: Keszler Ede.

SZEMÉLYEK:

II-ik Endre	Ladislav J.	Melinda, neje	Kaplan J.
Gertrudis	Fo-linusné E.	Petur bán	Keszler Ede.
Ottó	D. Beregi S.	Udvarmester	Vass Jenő.
Bánk bán	Komjáthy J.	Tiborc	Varnai Jenő.

Kandala este 8 órakor.

URANIA

Mozgófénykép színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Ma pénteken, 1912. március 15-én:

1. Kunigunda koresolyája. Humoros. — 2. Ele-
ven festmény. Kacagató. — 3. Ki lesz becsapva.
Mulatságos. — 4. A kéjenc bűnhődése. Modern
társadalmi dráma 3 felvonásban. 2000 méteres hossz.
szu kép.

Előadások d. n. 1/6 órától kezdve este 11 óráig. —
Helyárak: I. hely 1 kor., II. hely 80 fill., III. hely
60 fill., IV. hely 40 fill., V. hely 20 fillér. —
Az előadásra bármikor be lehet menni.

APOLLO SZINHÁZ

az Andrassy-téri új Lloyd-palotában.

Urania Magyar Tudományos Színház aradi szinpadja.

Ma pénteken, 1912. március 15-én:

Csak két napig!

1. Kaukasus. Gyönyörű természetutáni felvétel. —
2. Egy asszony bátorsága. Szenzációs bűnügyi
dráma. — 3. Két finom jómadár. Vigjáték. — 4.
A rablóvezér leánya. Szenzációs bűnügyi dráma.
Sláger kép. — 5. Lemke, a Szahara császára.
Kacagató.

Előadások kezdete d. n. fél 6 órától folytatódólagosan
11 óráig.

NYILTÉR.*

GYÖRGY

NŐI FELÖLTÖ-ÁRUHÁZA

ELEGÁNS SZABOTT ÁR.
ANGOL RAGLÁNOK,
SELYEM- ÉS
ETAMINE-KÖPENYEK,
POSZTÓ FELÖLTŐK,
LEÁNYKA-KABÁTOK, SAJÁT MŰHELY.
GYERMEK-KABÁTOK,
ANGOL COSTUMEOK,
TROTTEUR-COSTUMEOK,
LEÁNYKA-COSTUMEOK, TELEFON 855.
DIVATALJAK.

ARAD, ANDRÁSSY-TÉR 8. SZÁM.

MINORTA TEMPLOMMAL SZEMBEN.

Divatos hajtük,
csattok,
fésűk,
hajbetétek.

Haj-, bajusz- és ruhakefék.
Fogpor-, puder- és szappan-tartók.
Szivacsok.

Török Andor és Társa

drogeria és illatszerüzlete 231

Arad, Andrassy-tér 20. sz.

Telefonszám 900.

Mi a

A legmegbízhatóbb tekinté-
lyek, valamint a bel- és kül-
földi gyakorló orvosok ezrei
által ajánlott táplálék egész-
séges, gyomor- és belbajos
gyermek és felnőttek ré-
sére; igen nagy a tápereje és
elősegíti az izom- és csont-
képződést, szabályozza az
emésztést és használatban
olcsó.

Vandracsek Ignác

építészeti irodája

ARAD, Mikes Kelemen-u. 5. sz.

Tervek, költségvetések valamint épít-
kezések pontos kivitelben elkészített-
nek. Ugyanott pala és cserépfedési
munkálatok szintén elvállaltatnak.

Telefon sz. 426.

Telefon 426. sz.

KÁVÉ

nyersen vagy frissen pörköelve.

TEA

legfinomabb fajokból keverve.

RUMeredeti és saját töltésű üvegekben
csak az**ATLANTIKA**

KÁVÉ és TEABEHÓZATALNÁL

Arad, Andrassy-tér 20. sz. a. kapható.

Telefon 609. szám.

VILÁGHIRŰ MŰVÉSZNŐK

Ivonne de Treville,
Arnoldson Sigrid,
Wedgyaszay Vilma,
Szamosi Elza,
Petrás Sári,
Fedák Sári,
Berky Lili stb.

mind, mind az egész ország hölgyközön-
sége csakis Dr. BIRÓ-féle törv. védett**Havasi gyopár krém**

használ.

Nagy tégely. 1 kor. || Szappan . . . 70 fill.
Mosdóviz . . 1 kor. || Puder . . . 1 kor.

Főraktár:

5093

Dr. BIRÓ gyógytára, KOLOZSVÁR.

Aradon kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Ajánlunk elsőrendű minőségben házhoz szállítva Magyar és Porosz

szalon kőszent**Sziléziai és kőszent, pirszene**

háztartások és ipari célokra, darabos

rostált bükkfa szent

kétszer mosott finom és durvaszemű

kovács kőszent**csomagolt Retorta faszent.**

Városi és megyei telefon 139. szám.

Kneffel Károly és Fia

szénnagykereskedése, Boros Béni-tér 2. sz.

5728

Hatóságilag eng. végeladás!**HOFFMANN SÁNDOR**

ARAD, SZINHÁZ-ÉPÜLET.

Telefon szám 10.

Kiárusít

nagy mennyiségű, nem selejtes

árakatmindenkinek ritka alkalom kínálkozik
csak készpénz ellenében beszerezni.

Egyes tárgyak

minden elfogadható árért

adatnak el.

E héten csipke és szalag maradványok!Kiárusítás csak rövid ideig tart.Leányka posztó gallér kapucnival 5 K.
kezdve.**MOSKOVITS****Anatomiai cipőgyár**

Fiókja: Arad, Szabadság-tér 18.

HELYI ÉS VIDÉKI TELEFON: 218. SZÁM.

Tavaszi cipőárjegyzékének kivonata:

Férfi barna Chewrau fűzős cipő ... 10.— kor.

Férfi barna Chewrau fűzős amerik... 13.— kor.

Férfi barna Chewrau gombos amerik 17.— kor.

Női Chewrau abbe ... 7.50 kor.

Női Chewrau spangnis ... 7.50 kor.

Női világos sárga fűzős félcipő amerik 17.— kor.

Női barna Chewrau félcipő gombos... 10 — kor.

Férfi és női cipő különlegességek: 10.— 13.—

17.— 22 — 28 — korona

Gyermekek, fiú és leány cipők: 1.50-től 13.—lg.

**Szabott árak! Elsőrendű
munka! Tartós! Kényelmes!**

Fekete és barna gyermekharisnyák meglepő árban.

Divattudósítás

Párisi tanulmányutamból hazakerkezve, értesitem a n. é. hölgyközönséget, hogy a legújabb modell trottéur és leány

kalapokkal

megérkeztem és annak megtekintésére tisztelettel mindenkit meghívok. Mindennemű javítások elfogadtatnak. Gyászkalapok megrendelésre azonnal elkészíttetnek.

Maison Ritscher

most Deák Ferenc-utca 40.
(Dr. Winter-ház) 1620

1850-ben általam alapított és jelenleg is saját vezetésem alatt fennálló

zongoraraktaiban

Arad, Deák Ferenc-utca 28. (saját ház) alatt készenlében vannak elsőrendű gyárosoktól legújabb modell szerint készült angol és bécsi mechanikával, dupla vaslemezrel ellátott, 3 pedálos új és használt

zongorák, zongorák,

pianinó és harmonium, mahagoni, fekete és matt kiállításban és pedig: Bösendorfer, Ehrbar, Stingl, Koch és Korsett, Thék, Laubberger és Gloss Petróf, Huatay, Neuburger, Hoffmann—Czerny, Pattart, Lauer, Richter, Frödl, Cramer—Mayer, Ast, Beregszászi, Stelzhammer.

Zongora havi bérlet 10 koronától feljebb. Zongorahangolások szakképzett segédem Ehrbar Henrik ur által eszközöltetnek. Hangolási díj belvárosban 2 korona, külvárosban 3 korona, vidékre meg egyezés szerint. Zongorahangolást, javítást, szíves megrendeléseket kérem címre küldeni. 415

Krispin József

zongorakereskedő
Arad, Deák Ferenc-u. 28. sz. a.

Költözködők figyelmébe!

Világos világítás berendezése

esillárok

együtt kedvező áron felállítás

KOCH DANIEL

Világos világítás berendezése, felállítás

Arad, Deák Ferenc-utca 40.

Saját találmányu szabadalmazott

gipsz-válaszfal

lapjaim

kitűnő formájuk, kötésük, szilárdságuk és könnyűségük fogva minden eddigi gyártmányt felülmúlnak. — Megrendelések gyorsan és pontosan intézettek el. 1631

Virág Kálmán

építési anyagraktára

Arad, Erzsébet királyné körút 29.

Telefonszám 65.

ad 1558—1912.

Árverési hirdetmény.

Szabadka város árvaszéke a 464., 606., 1170—1912. sz. határozatával elrendelte, hogy a gondnokság alatt álló Selem János tulajdonát képező, az Arad városi 6446. sz. tjkvben A 1. sor 2391/b hr. sz. alatt felvett György utca 17/a sz. 260 négyszögöl telek s a rajta levő házból álló ingatlan önkéntes árverésen eladassék.

Az árverés Aradon a városháza I. emeletén előírt kiküldött hivatalos helyiségében 1912. évi április hó 3-án délelőtt 11 órakor fog megtartatni.

Az elárverezendő ingatlan kiáltási ára 2900 korona, melyen alól az nem fog eladatni.

Az árverésen részt venni kívánók kötelesek a kiáltási ár 10% át előírt kiküldött kezéhez készpénzben vagy elfogadható értékpapírban letenni.

A vételár az árverés jóváhagyásától számított 30 nap alatt Szabadka város árvaszékénél fizetendő le. Amennyiben vevő ezen kötelezettségének nem tesz eleget, bánatpénzt elveszt.

Az árverés, szerződés kötés, átirás költségeit és az átruházási

illetéket a vevő köteles a vételáron felül fizetni.

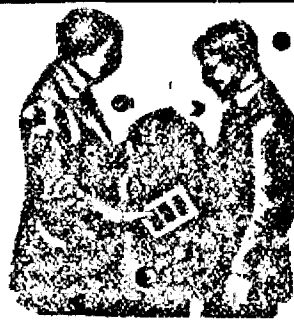
Az ingatlan átirása az árverés eredményének gyámhatósági jóváhagyása után kötetendő szerződés alapján fog eszközöltetni.

Arad, 1912. évi március hó 12-én.

Bökényi Aristid,

1609

árvaszéki jegyző

Brünniszövetek

uri ruhák elkészítésére legelőször gyári arakon kaphatók.

ETZLER és DOSTAL cégnél
BRÜNN 41. 6791

A tanítói szövetség és az állami tisztviselők egyesületének szállítója. Ha direkt a gyárhoz veszi a fogyasztó ezen szükségletét, sok pénzt takaríthat meg. Mindig új, modern szövetek mindenféle aron. A legkisebb méretet is küldjük.

Dus minta válogaték megtekintésre bízmentve küldeték. 23

Felsősimánd nagyközségtől.

174—1912.

Versenyárgyalási hirdetmény.

Felsősimánd község ujonnan felépítendő község-háza munkálataira f. évi április hó 10-ik napjának d. e. 10 óráig a községi irodában a közszállítási szabályrendelet 20. és következő §§-ai értelmében versenyárgyalást hirdetünk.

Ezen munkálat megkezdésének határideje az odaitélést követő 15 nap, a megkezdéstől számított 3 hónapon át pedig befejezendő.

A nyilvános versenyárgyalásnál csak szabályszerűen kiállított és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett, az Előjárásághoz személyesen, vagy a posta útján beadott ajánlatok fognak tárgyalás alá vétetni, az ajánlat borítékának felírása a következő: „Ajánlat a k. előjárás 174—1912. számú hirdetésben kiírt felsősimándi község-háza építési munkálataira.”

Bánatpénzü az ajánlati végösszeg 5%, a teendő le a község pénztárába készpénzben, vagy elfogadható értékpapírokban.

A versenyárgyaláson az ajánlattevők, vagy azok meghatalmazottjai, jelen lehetnek.

Az ajánlattevők kötelesek kijelenteni, hogy a tervet és költségvetést, a melyek a hivatalos órák alatt a jegyzői irodában betekintheők, teljesen ismeri és magára nézve kötelezőnek elismeri, valamint azt is, hogy a végleges döntésig ajánlataikkal kötelezettségben maradnak.

Törvényes képesítéssel nem bíró pályázók kötelesek képesítéssel bíró megbízottat megnevezni s annak képesítését igazolni.

Ezen munkálatokhoz csak a magyar szent korona területén előállított s az 1907. évi III. t. c. megfelelő anyagok használhatók fel.

Azon pályázók, a kiket a hirdető hatóság nem ismer, kötelesek megbízhatóságukat a reájuk illetékes iparkamara bizonylatával igazolni.

A munkálat befejezés után az államépítészeti hivatal kiküldötte által fog átvétetni, vállalkozó a munkálatért 2 évig szavatol. A fizetések a teljesített munkálatok arányában lesznek folyósítva. A bánatpénz pedig a 2 év elteltéig biztosítésként visszatartatik.

Alulírott hatóság fenntartja azt a jogát, hogy a beérkezett ajánlatok között az árakra való tekintet nélkül szabadon választhasson.

Az ajánlatok az egész munkálatra cumulative teendők meg. Az ajánlat mintája a közszállítási szabályrendeletnél előírt melléklet.

Felsősimánd, 1912. március hó 13.

Előjáróság.

Hirdetmény.

Mokrin (Teremtálmegye) a vasu' mentén, 10 perc a vasutállomástól,

28 hold szántó föld

egy tagban, 4 hold szőlővel, téglagyárnak igen alkalmas,

szabadkézből eladó.

Bővebb felvilágosítás

Sztepanov Péternél

Mokrin. 1628

Szőlőtelepítők figyelmébe!

Kitűnő minőségű szőlőoltványok ezrel50korona.

Ne vegyen addig,

míg tőlem árjegyzéket nem kér. Az összes bors és csemege-fajokból szállíthatok Ripária Portális és Montikola alanyon.

Rendelésnél 1/3 előleget kérek. 1611 Cím:

Nagy M.

Marosvásárhely.

Gecse Dániel-utca 39.

Új asztalos műhely!

Arad, Schweidel József-utca 1. és Vécsey-utca 7.

Van szerencsém a n. é. közönség tudomására hozni, hogy Aradon, Schweidel József-utca 1. és Vécsey-utca 7. sz. házban épület és bútoraasztalos műhelyt nyitottam. Elvállalok épület-, bútor-, portál-, konyha- és boltberendezéseket a mai kornak teljesen megfelelő modern kivitelben és jutányos árak mellett. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kéri kiváló tisztelettel

Doszpoly Géza

épület- és bútoraasztalos. 1895

Tanulók felvételtnek

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Ne mulassza el | Új üzletny

Nassan R.

eső- és napernyő üzlet Szabadság-tér 19.
felkeresni, ahol a párisi
ujdonságok és a legújabb
divatu saját készítményű
nap- és esőernyők a legjutá-
nyosabb árakon kaphatók.

**Javításokat és áthuzásokat a
legolcsóbb áron eszközölök.**

Kiváló tisztelettel

Nassan R.

Aradon, Szabadság-tér 19.sz.

Alkalmi vételek és eladások

Észertárgyak

Magyar és szlovén nyelven. Árad legmagyob-
 dos- és oroszul is

Deutsch Izidor

Órák és éjszerés

Minor lava-ites, Minorita-palata

Zinc deficiency

1. Személyi adatai: **Név:** [Név], **Születési helye:** [Hely], **Születési ideje:** [Dátum]
 2. Családi állapota: **Házassági állapota:** [Állapot], **Gyermekei:** [Gyermekek]
 3. Munkahelyi adatai: **Munkahely:** [Hely], **Funkciója:** [Funkció]
 4. Személyes adatai: **Személyes levelezési cím:** [Cím], **Telefon:** [Telefon]
 5. Egyéb információk: **Egyéb információk:** [Információk]

Van szerencsém :
 építő urak szíves tudc
 hogy Arad, Boros Ber
 (pince, Goldschmidt-t

építkezési any

nyitottam. U. m.:
alabástrom és St. gyp.
nagy és battonyai kis
mint köport állandó
tartok.

Becsés pártfogásuk
maradtam tisztelettel

Telek Kál

ARADI (S

uri, női és g

Arad, Sa

Van szerencsém az i
közönség b. tudomására l

a mértékű

kés:

Üzleti elvem dolgozni- mérsélt

**Készíték am
különlegességek**

orthopéd gyógy
Bacs

ARADI (S)

TELEFON 902.

**Női kalap készí-
kaphatók**

a Kalap

Arad, Deák Fc

**Mindennemű női kalapformái
tára. Külön osztály kész mod
megjelenő ujdonságok 36 óra
Állandó bevásárlás Párisban B
kicsinyben és nagyban. Több n**

Finom szalma forma 1 korona

Bámulatos olcsó árak.

Festő- és mázoló-műhely!

É. közönséget, hogy
 fő-utca 56. szám alatt
 a-utca végén)

afestő-
 ihelyt nyitottam.

nden e szakmába
 t legizlésebb kivi-
 tányosabb árakban.
 l és mintákkal kész-
 entesen szolgálók. —
 ákat árkülönbség nél-
 el. — Poloskairtást
 végzek. Szíves meg-
 kérve, maradok kiváló
 tisztelettel 931

inár Kálmán.

Ezelőtt Bolezni Antal
CZERNÓCZKY M. I.

uri és női cipész-üzlete 3561

Salacz-utca 2. szám.

Hol mértékutáni rendelések leg-
 újabb francia vagy amerikai fa-
 gonban, legszebb kivitelben, jutá-
 nyos árban készíttetnek.

Saját készítményű

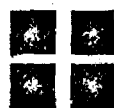
czipőraktár

legújabb divat szerint.

A nagyérdemű közönség be-
 csos pártfogását kéri tisztelettel

Czernóczy M. I.

ékek

iválóan alkalmas

ISZT,

indósága bármely malmi ké-
 elűlmul, kapható:

cs Pál aradi cégnél.

sz. 613.

Telefon sz. 613.

THE VERA

Amerikanischer Schuh

A jelenkor

legtöb életesebb

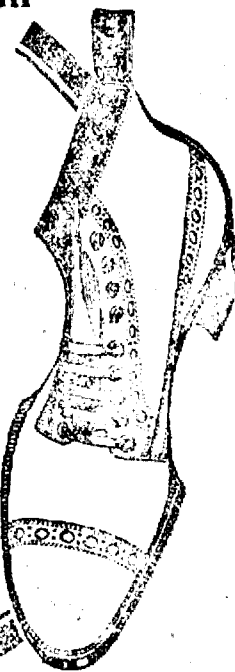
legkényelmesebb

és legtartósabb

cipője

urak, hölgyek és gyer-
 mekek részére.

Kérjen képes árjegyzéket.

Made by
 Rice & Hutchins
 Boston, Mass. U.S.A.

Egyedüli raktár:

Buchsbaum és Társa Arad.

Telefon 442.

1401

Telefon 442.

Ha rovatban minden más egy-
mest beiktatásnak ára 4 fillér,
különböző betűkkel 8 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadóhivatal: József 181. sz. 28.
Kiadóhivatali telefon: 181. sz.
Gyűjtőhely: 557. sz.

Apró hirdetések felvétele a kiadóhivatalban, vidékről az apró hirdetések posta útján, vagy levélbirtokosok. Többnyire a hirdető azonos mindenkor közlendő. Hirdetési megkötések: (a jelzés levélkelet kivétel) felvételkor a kiadóhivatal, az esetben, vállalkozás szabályozása. Az apróhirdetési díja a magyar szavak számát számítva: Hirdetés az 4 fillér, további 2 fillérrel 8 fillér. A legkisebb hirdetés 30 fillér. A vastagabb betűkkel kívánt szavak a közlésben előnyben részesülnek. Az apró hirdetések előre fizetendők. A hirdetés a kiadóhivatal kivételével díjtalanul megismerhető. HIRDETÉSEK ESTE FÉL 6 ÓRAIG VÉTELEK FOL.

LEVELEZÉS.

Női kezek
Ápolására legjobb a Vojtek és Weisz kozmikumja. III-711

Lágy tavaszi szellő
Járja át a léget
Vágyódom utánad
Látni szeretnélek. 80

Valódi francia

gummi különlegességek (férfi és női övszerek) és e szakba vágó cikkek legnagyobb választékban, Hegedűs Gyula üzletében. 995

OKTATÁS.

Ha hull a haja,
használd magyar haj-perolint
Vojtek és Weisz-tól. III-711

Középiskolai
magántanulókat, ugyancsak gyenge tanulókat correpetálásra, esetleg belakással, felelősséggel elvállal. Mr. fuinternátus Arad, Chorin Áron-utca 1. sz. Telefon 903. 1145

Ha megfázott
ne orvosságot, de egy csésze Vojtek és Weisz főle teát igyék. III-711

ALKALMAZÁST NYER.

Kár minden percért —

ha irodájában, üzletében alkalmazottakra van szüksége, azonnal személyzetéhez jut az Aradi Közlöny hirdetése útján.

Tessék meggyőződni!

Nyugdíjképes állás.

Biztosítási iroda részére óvadékképes pénzbeszedő irodaszolgálat kerestetik. Ajánlatok teljes címmel a lap kiadóhivatalához „Nyugdíjképes” jelígre intézendők. 1627

Gyora- és gépiróadó,

aki lehetőleg a német nyelvet is tökéletesen bírja, azonnali belépésre kerestetik. Ajánlatokat a fezetési igény megjelölésével „Szorgalmas” jelíge alatt az „Aradi Hirdetési-felvételi Iroda” (Tabajdi-utca 1.) továbbítt. 6621

Elárúsitónő,

ki a géphimzésben lenne kiképezve és mint himzőnő alkalmazva, ajánkozhatik „Jó állás” jelíge alatt a lap kiadóhivatalába. Magyar, német és román nyelv tudás megkívántatik. 1589

Jóírású irodista leány

és egy elárúsitónő felvétetik Ingusz I. és Fia. könyvkereskedésében Arad, Weitzer János-utca. 555

KIADO LAKÁS.

Itt az ideje,

ha kiadó lakása van, hogy az Aradi Közlönyben hirdesse.
Egy próba már sikerrel jár.

Lakás kiadó.

Sarkad Választó-utca 19. a) szám alatt kétszobás utcai lakások fürdőszobával és egy i szobás udvari lakás május hó 1-re kiadók. Megtekinthetők a helyszínen, vagy Kápolna-utca 6—8a) szám alatt Fábrián József építész irodájában terv szerint, bővebbet ugyanott. 1205

Egy 1-16 emeleti

nagy szalon, egy szoba előszobával, esetleg mellékhelyiségekkel a város központján május elsejétől augusztus 1-ig olcsón kiadó. Bővebbet Atzél Péter-utca 2. 1. em. 1474

Első emeleti

lakás az Andrassy-téren banknak, vagy más intézetnek május hó 1-ére kiadó. Bővebbet a kiadóban.

A poloska

teljes kirtása csupán Vojtek és Weisz biztos szereivel érhető el. III-711

KÖLÖNFÉLE.

Egyemeletes bérház eladó.

Bővebbet Rutkai Fülöp fényképésznél. Ugyanott kirakatportál olcsón eladó. 1607

Egy nagyobb

föld bérlet átvételhez, nagyobb tőkével rendelkező társ kerestetik. Bővebbet Wolfner László, Arad Boros Beni-tér 1. Ugyanott egy teljes malom berendezés eladó. 1591

Ügyes kárptos

ajánkozik a szakmába bármilyen kárptos munkák pontos és kitűnő elvégzésére, egy saját műhelyében, mint házakhoz is, legolcsóbb árak mellett. Vidékre árfelemlés nélkül. Stáhl M., Thököly-tér 7. sz. 1211

Épület és díszmű bádógos

munkákat legjutányosabban készít egy helyben, mint vidéken Diamant Jenő Weitzer- és Kazinczy-utca sarkán (Polgári Iskolával szemben.) 3681

Értesítem

a n. é. közönséget, hogy kárptos üzletemet Szabadság-tér 10. sz. alá helyeztem át, hol is elvállalok mindennemű kárptos munkákat legjobban kivitelben, legolcsóbb árban házaknál is. Link Jakab, kárptos-mester. 1841

Ha nem jól eszik

a hizója, adjon neki Vojtek és Weisz hírneves állat tápporából. III-711

INGATLAN.

A város belterületén

nagyobb telek megvételre kerestetik. Ajánlatokat „Központban” jelíge alatt a kiadóhivatal továbbítt.

Eladó új magánház

15 évig adómentes, modern felszerelésű 4 szobás lakás, fürdőszobával és kerttel. Cím a kiadóhivatalban. 1019

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Párisi divatalbum

a legújabb 770 tavaszi színes model képpel 2.— Blouse Album 120 kor-ért kapható Pichler Sándor könyv és papírkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. 2551

Festők figyelmébe!

Festésre igen alkalmas firniszt ajánlok különként 80 fillérért. Jankovits, fűszer-üzlet Szél-utca 1/b. sz. 1610

Keveset használt

matt hálószoba berendezés és egy gyermek-ágy eladó. Munkácsy Mihály-utca 3. sz. I. 15. 1529

Mondó szappan

kölni víz, hajvíz, fogpor, fogpaszta, hölgyporok, s mindennemű illatszerek, kefe és fésű árúk legolcsóbban Hegedűs Gyula üzletében kapható. 995

Tökmagolaj!

garantált tiszta, étkezési célokra, vizionteladókra. Kapható Lengyel Sándornál, Pankota. Kívánatra minta és árajánlat küldhető. Telefon szám 9. 1101

14. H. P. automobil

olcsón eladó. Domány-iroda, Szabadság-tér 16. 1651

Célnos

használt íróasztalt keresek megvételre. Cím a kiadóhivatalban. 1629

Szép papírhéju díófa

200 darab eladó. Popp Vilmos, Muszka Magyarád. 1621

Rum compositio

jó házi rum előállítására Vojtek és Weisznál. III-711

Aki használt könyveit

eladni, vagy kitűnő új könyveket olcsón vásárolni kíván, forduljon Krausz Paulin könyv- és papírkereskedéséhez, színház épület. Ugyanitt minden folyóirat, divatlap, Tolnai világlapja stb. Olcsó üzleti könyvek, papírkülönlegességek, irodai szerek jutányos árban kaphatók. 4481

Tea törmelék

finom, zamatos legolcsóbban Vojtek és Weisznál. III-711

ÜZLETEK.

Thököly-tér 1524

2a. sz. alatt (Tabakovits-ház) egy nagyobb, esetleg elosztható több kisebb üzlethelyiség azonnal kiadó.

Csillárok,
Villamos felszerelések

legolcsóbban

Diamant-nál

Atzél Péter-utca 2. (szívatár)

Fischer Testvérek

sodronyszövet, kerítésfonat, szita-árak és acélsodrony-ágybetét készítő

Arad, József főherceg-ut 18.

Gyártelep; Kossuth-utca 45. sz.

Telefon 557.

Ajánlják minden e szakmába vágó dolgok állandó nagy raktárát a n. é. közönség szíves figyelmébe, melyek versenyképes olcsó árért kaphatók.

Arjegyzéket kívánatra bérmentve küldünk. 081

Értessítjük a nagyérdemű közönséget, hogy

Óvár-tér 3. sz. alatt levő

Röser Mihály és Tsa

homok-mész-kő- és

téglaágyarat átvettük

és azt ezentúl cégünk alatt tovább vezetjük és kérjük a nagyérdemű közönség szíves pártfogását

kiváló tisztelettel

Bernát József és Tsai

Aradi homok-mész-kő-téglaágyár.

„OLLA”
Kapható:
Török A. és Társa
drogeriájában
ARAD.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága.

75946—912. A. I. B.

Pályázat.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága pályázatot hirdet **300 forgalmi díjnoki állásra.**

A forgalmi díjnak kettő korona 50 fill. kezdő napidíjban részesül. E kezdő napidíj minden egyes szakvizsga letétele után 20 fillérrel felemeltetik, s így azoknak, kik mind a három szakvizsgát letették, napidíja 3 korona 10 fillérre emelkedik.

Hat hónap leforgása alatt köteles az előírt 3 szolgálati (távírdai, forgalmi és kereskedelmi) szakvizsgát letenni.

E hat hónap alatt a forgalmi díjnokok rendszeres beosztása nem lesz, hanem ezt az időt a szükséges gyakorlati ismeretek elsajátítására fordítja.

A szakvizsgák sikeres letétele után a forgalmi díjnokok önálló, rendszeres szolgálati beosztást nyernek és lehetőség szerint egyéni önálló szolgálattétel után 1913. évi szeptember hó elsején a vasúti tisztképző tanfolyamra fognak berendeltetni. A tisztképző tanfolyam sikeres elvégzése valamint a képesítő vizsgát letétele után a legközelebbi májusi illetve novemberi általános tisztviselői és tisztviselő gyakorlati kinevezések alkalmával 100 korona havidíjjal, hivatalnok gyakorlatnokká nevezetnek ki és egy évi, legrosszabb esetben másfél évi gyakorlatoskodás és a tényleges katonai szolgálat teljesítése, vagy a hadkötelezettség alóli végleges felmentés után, 1600 korona évi kezdő fizetéssel és a szabályszerű lakáspénzzel esetleg természetbeni lakás elvezetével hivatalnokki kinevezetésben részesülnek.

E kilátásba helyezett határidők betartása azonban a magyar királyi államvasutaktól nem követelhető.

Forgalmi díjnokká csak az vehető fel, aki legalább valamely főgymnázium, főreáliskola, vagy ezekkel egyenrangú tanintézetben végzettségű (érettségi bizonyítványt) nyert és amellyel az 1907. évi XLIX. t. c. alapján kiadott törvényerővel bíró vasúti szolgálati rendtartás 5. §-ának a) e) pontjaiban előírt feltételeknek megfelel.

Nős egyén forgalmi díjnokká fel nem vétetik.

A felvétel sajátkezűleg írt és aláírt folyamodványban kell kérni. A folyamodványhoz csatolandó születési anyakönyvi kivonat, érettségi és erkölcsi bizonyítvány. Közlendő ezenkívül a folyamodványban a folyamodónak valamely alkalmazottunkkal netalán fennálló rokonsági viszonya és a véderőhöz való viszonya is, azonkívül megemlítendő, hogy a folyamodó a magyar nyelven kívül még milyen nyelveket beszél.

A folyamodók nőiellen állapotukat, saját korábbi foglalkozásukat, valamint édes atyjuk jelenlegi, esetleg elhunyt édes atyjuk volt foglalkozását igazolni tartoznak.

Az összes felsorolt kellékek igazolására annál nagyobb súly helyezendő, mert szabályaink szerint, ha az alkalmazott a szolgálatba való felvételénél oly körülményt titkolt el, mely a felvételnek akadályul szolgált volna a szolgálatból elbocsájtható.

Azok a folyamodók, kiket alkalmazni kívánunk, a magyar királyi államvasutak igazgatóságánál megtartandó vizsgálatnak tartoznak magukat alávetni. A vizsgát a testi alkalmatosságot megállapító orvosi vizsgálatból és a szellemi alkalmatosságot megállapító bizottsági vizsgálatból áll.

Az orvosi vizsgálat díja négy korona és ezenkívül az orvosi bizonyítványra egy korona okmánybélyeg szükséges.

A vizsgálatra behívandó folyamodók tartoznak az erre vonatkozó értesítésben megjelölendő időben és helyen pontosan megjelenni s az orvosi vizsgálatért a 4 korona díjat, az egy koronást okmánybélyeggel együtt a vizsgáló orvosnak átadni.

A felveendő forgalmi díjnokok beosztási helyét az igazgatóság egész vonalhálózata bármely állomásán maga jelöli ki, ami nem zárja ki azt, hogy a felveendők ily irányú kívánságai figyelembe ne vétessenek.

A felveendők előreláthatólag legkésőbb f. évi április 15-ig tartoznak szolgálattételre jelentkezni.

A kellően felszerelt és szabályszerűen bélyegzett folyamodványok legkésőbbben folyó évi március hó 25-ig a magyar királyi államvasutak igazgatóságának személyzetügyi (A. I. B.) osztályánál (Budapest, VI. Andrassy-ut 73. sz.) nyújtandók be.

Budapest, 1912. március hó.

1042

A magyar királyi államvasutak igazgatósága.

„Gambolier“

engedélyezett

IMPORTÁLT AMERIKAI

ügető mén Record 1.26,
apja Bingen Record 1.20,
fedez 100 koronáért.

Ugyanitt eladó több jól behajtott amerikai félvér kocsiló.

Gutzjahr Gazdaság, Arad.

RADÓ GYULA

NŐI FELÖLTŐ ÁRUHÁZÁBAN

ARAD.

A TAVASZI ÚJDONSÁGOK

TELJES VÁLASZTÉKBAN MEGÉRKEZTEK. U. M. I.

Angol raglanok,
Női divat felöltők,
Selyem- és Etamine-
köpenyegek,
Leánykabátok,
Gyermekefelöltők,

Angol kosztümök,
Troteur kosztümök,
Gyermekek ruhák,
Divat blusok,
Pongyolák,
Divat aljak.

Gyászruhák és gyászbluzok**Szabott árak!****Telefon 238**